

Årsrapport 2021

Innhold

I. Leders beretning	3
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
III. Årets aktiviteter og resultater	8
IV. Styring og kontroll i virksomheten	23
V. Vurdering av framtidutsikter	27
VI. Årsregnskap	28
VII. Vedlegg	39

I. Leders beretning

«Samlet sett har Valgdirektoratet levert godt på oppdraget i 2021 med en korrekt og tillitvekkende gjennomføring av stortings- og sametingsvalget. Valgdirektoratets arbeid har i stor grad blitt preget av den pågående Covid-19-pandemien, og vi har måttet tilpasse arbeidssituasjonen for den enkelte medarbeider og ikke minst hvordan vi samhandler med kollegaer internt og samarbeidspartnere eksternt. Vi har lykket godt med å tilpasse oss en annerledes hverdag, og dette har i liten grad gått på bekostning av produktivitet og effektivitet. Den største negative effekten av dette er savnet av å være i et arbeidsmiljø, møte kollegaer og andre mennesker, både faglig og sosialt.»

Overordnede vurderinger

Samlet sett er min vurdering at vi har levert godt i forhold til samfunnsoppdraget i 2021, gjennom en korrekt og tillitvekkende valggjennomføring. Basert på grundig evaluering har vi prioritert og gjennomført forbedringstiltak innen alle tjenesteområdene inn mot valggjennomføringen. Dette har vi gjort i tett samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet, kommunene, fylkeskommunene og en rekke andre aktører som er involvert i valggjennomføringen i Norge. Vårt fokus er å forenkle og forbedre alle ledd i valggjennomføringen, og økt digitalisering er et viktig område i dette arbeidet. Pandemien har aktualisert dette ytterligere, og til valget i 2021 ble all vår veiledning til kommunene og fylkeskommunene digital. Valgmedarbeiderportalen, som er nettstedet for veiledning og støtte til kommunene og fylkeskommunene, videreutvikles kontinuerlig.

I lys av nasjonalt og internasjonalt trusselbilde, og hendelser knyttet til valg i andre land, hadde vi også til valget i 2021 et høyt fokus på sikkerhet og beredskap, og organisert testing og kvalitetssikring av valgsystemene utføres kontinuerlig i tett samarbeid med nasjonale sikkerhetsmyndigheter og andre eksterne aktører.

Vi har nådd våre mål i 2021 takket være dyktige og engasjerte medarbeidere med stor arbeidskapasitet og innsatsvilje, og et nært og godt samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), Nasjonale sikkerhetsmyndigheter (NSM) og andre viktige samarbeidspartnere.

Viktige prioriteringer

Oppdraget i tildelingsbrev og instruks

Aktivitetene i 2021 har hovedsakelig vært rettet mot tilrettelegging og gjennomføring av valgene i 2021, samtidig med videreutvikling av organisasjonen både med hensyn til kompetanse og kapasitet. Vårt overordnede fokus i dette arbeidet har vært å videreføre og videreutvikle rutiner og systemer på en måte som opprettholder den høye tilliten til valg i befolkningen.

Det vises ellers til utdypende redegjørelse i kapittel «Årets aktiviteter og resultater».

Organisasjon og styring

Valgdirektoratets oppdrag stiller store krav til effektiv og god samhandling, både internt og med eksterne parter. Valgdirektoratet har en linjeorganisasjon med stabsfunksjoner og fagenheter. Eierskap og ansvar for virksomhetens tjenester er plassert hos linjelederne, med ressurser fra alle relevante fagområder.

Linjeorganisasjonen har som formål å organisere og styre den løpende driften, sikre ressurser og nødvendig kompetanse for tilrettelegging og videreutvikling av direktoratets tjenester i valggjennomføringen. Tjenestene organiseres på tvers av linjeorganisasjonen for å sikre faglig, systemrelatert og administrativ kompetanse og kapasitet i tjenesteutvikling og -leveranse.

Styringsmodell og roller og ansvar er beskrevet i virksomhetens styrende dokumenter. Den enkelte medarbeiders rolle(r) varierer i de forskjellige faser av valg gjennomføringen basert på kompetanse og kapasitet.

Veiledning og opplæring

En av Valgdirektoratets aller viktigste oppgave er å tilby veiledning og opplæring til kommunene og fylkeskommunene i alle faser av valg gjennomføringen. Vi var allerede i gang med en omfattende digitalisering av veiledningen og opplæringen før pandemien brøt ut, og pandemien aktualiserte dette ytterligere. Dette medførte at vi endret all vår opplæring og veiledning til å være digital til valget i 2021.

Kommunikasjon

En sikker og god valg gjennomføring krever også målrettet informasjon. Valgmedarbeiderportalen er vår viktigste informasjonskanal til kommunene og fylkeskommunene. Velgerne når vi primært på nettstedet vårt valg.no, kombinert med informasjon som publiseres på kommunenes hjemmesider. Vi vurderer kontinuerlig informasjonsbehovet gjennom hele valg gjennomføringen. Informasjonsbehov knyttet til lokale forhold håndteres av den enkelte kommune. Vi håndterer medie henvendelser og leverer valgprognoser og valgresultater på valgnatten. Vi besvarer også direkte henvendelser fra velgerne.

Rekruttering og kompetansebygging

Rekruttering i 2021 har vært rettet mot å sikre nødvendig kapasitet innen fag- og systemstøtte i valg gjennomføringen. Organisasjonsutvikling og kompetansebygging har vært en prioritert aktivitet, og dette er en av de viktigste suksessfaktorene for vår mål oppnåelse. Organisasjonen er ved inngangen til året godt rustet til å ivareta samfunnsoppdraget, og min vurdering er at vi har tilstrekkelige rammer og nødvendige ressurser til planlagte aktiviteter i 2022 og tilrettelegging for valg gjennomføringen i 2023.

Sikkerhet og beredskap

Valgdirektoratet har gjennom 2021 videreført arbeidet innen sikkerhet og beredskap, og iverksatt en rekke tiltak for å styrke sikkerheten i alle faser av valg gjennomføringen. Arbeidet har vært gjennomført i tett og god dialog med nasjonale sikkerhetsmyndigheter og tiltak er iverksatt basert på tester, revisjoner og kontinuerlig vurdering av trusselbildet. Arbeidet har høyeste prioritet, og vår vurdering er at dette har vært et vesentlig bidrag til vårt overordnede mål om å bidra til korrekt og tillitvekkende valg gjennomføring.

Mvh.

Bjørn Berg
Direktør, Valgdirektoratet

15. mars 2022

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Valgdirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)¹. Direktoratet ble etablert 1. januar 2016, og var fullt operative høsten 2016. Valgdirektoratet er samlokalisert med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) for å dra nytte av fellestjenester og felles rammeavtaler.

Virksomhetens formål er å bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valggjennomføringen gjennom å legge til rette for frie, direkte og hemmelige valg. Direktoratet har det operative ansvaret på statlig nivå for gjennomføringen av stortingsvalg, kommunestyrevalg og fylkestingsvalg samt for direkte valg til kommunedelsutvalg. Valgdirektoratet skal bistå Sametinget i forberedelsen og gjennomføringen av sametingsvalg, og bistå Longyearbyen lokalstyre med avviklingen av lokalvalg.

Valgdirektoratet tilbyr i hovedsak opplærings-, veilednings- og kompetansetjenester til de ulike ansvarlige aktørene, i tillegg til et eget elektronisk valgsystem (EVA) med tilhørende systemstøtte for praktisk gjennomføring av valg. Valgdirektoratet gir også direkte informasjon til velgere om valg og valgordning gjennom ulike kanaler.

KDD har ansvaret for valgordningen og valgregelverket, samt det overordnede statlige ansvaret for valggjennomføringen. Kommunene og fylkeskommunene har det lokale ansvaret for forberedelse og gjennomføring av valg til kommunestyre og fylkesting.

Valgdirektoratet har et tett samarbeid med kommunene og fylkeskommunene i valggjennomføringen. Valgdirektoratet samarbeider med Sametinget om avvikling av sametingsvalg, Longyearbyen lokalstyre om lokalvalg på Svalbard og Oslo kommune om direkte valg til bydelsutvalg. Valgdirektoratet samarbeider også med Utenriksdepartementet om tilrettelegging og gjennomføring av stemmegivning i utlandet. Det er videre et samarbeid med Folkeregistermyndigheten (Skatteetaten) om levering og oppdatering av manntall.

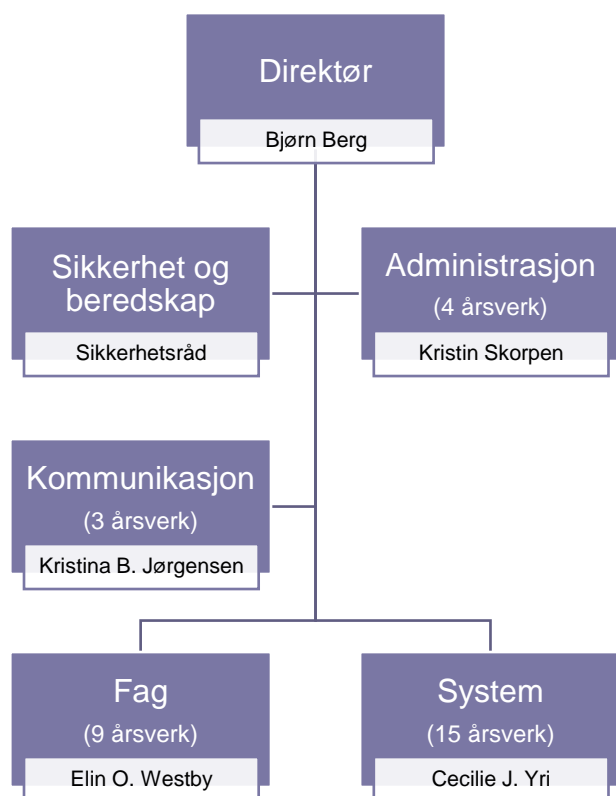
Direktoratet har det operative ansvaret på statlig nivå for gjennomføringen av stortingsvalg, kommunestyrevalg og fylkestingsvalg samt for direkte valg til kommunedelsutvalg.

¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) skiftet 1.1.2022 navn til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

Organisasjon og ledelse

Valgdirektoratet er organisert i fire avdelinger. I tillegg er det opprettet et sikkerhetsråd for å styre og koordinere sikkerhets- og beredskapsarbeidet i organisasjonen. Organisasjonen følger en tradisjonell linjestruktur der avdelingene i utgangspunktet har ansvar for egne fagområder. Grunnet Valgdirektoratets tjenesteportefølje er det imidlertid utstrakt samarbeid på tvers av avdelingene, og det benyttes ofte særskilte arbeidsgrupper og prosjekter for å løse de ulike oppgavene. Dette innebærer at ressurser fra de ulike avdelingene i stor grad benyttes på tvers av de organisatoriske skillelinjene.

Organisasjonskart pr 31.12.2021.

Presentasjon av utvalgte hovedtall ²

	2019	2020	2021
Antall ansatte ³	35	25	32
Antall avtalte årsverk ⁴	29	25	32
Antall utførte årsverk (fra DFØ) ⁵	30	23	30
Samlet tildeling i mill. kroner ⁶	115,5	55,4	101,8
Utnyttelsesgrad ⁷	97 %	83 %	89 %
Sum driftsutgifter i mill. kroner ⁸	107,3	46,0	91,0
Lønnsandel av driftsutgifter ⁹	27 %	51 %	35 %
Lønnsutgifter per årsverk i tusen kroner	997	946	986
Utgifter til eksterne konsulenter i mill. kroner	25,6	12,8	28,8
Utgifter til utvikling, drift og forvaltning av EVA i mill. kroner ¹⁰	17,6	10,0	17,1
Utgifter til opplæring i mill. kroner ¹¹	3,6	0,3	2,6
Utgifter til informasjon til velgerne i mill. kroner ¹²	8,9*	1,0	10,3
Utgifter til brukerstøtte og informasjon til kommunene/fylkeskommunene i mill. kroner ¹³	5,6	1,6	1,7

² 2019 og 2021 er valgår, hvor utgiftene økes som følge av valggjennomføring, inkl. post 01 og post 70

³ Kilde: SSB

⁴ Kilde: SSB

⁵ Kilde: DFØ

⁶ Samlet forbruk over kap. 578, post 01-29 sammenlignet med tildelt beløp.

⁷ Samlet forbruk over kap. 578, post 01-29 sammenlignet med tildelt beløp.

⁸ Inkluderer alle utgifter i Valgdirektoratet over kap. 578, post 01.

⁹ Inkluderer lønn til faste og midlertidige ansatte.

¹⁰ Inkluderer utgifter til utvikling, drift og forvaltning av EVA, herunder utgifter til innleid kompetanse, uten lønn og personaltutgifter til egne ansatte.

¹¹ Inkluderer Valgdirektoratets utgifter til opplæringen av landets kommuner og fylkeskommuner, uten reiseutgifter til egne ansatte.

¹² Inkluderer Valgdirektoratets utgifter til informasjonskampanjer, kunngjøringer, annonsering og informasjonskanalen valg.no

¹³ Inkluderer utgifter til eksterne konsulenter i brukerstøtte og til utvikling av valgmedarbeiderportalen.no, IT- og telefonisystem og lønn til midlertidig ansatte.

*Tallet er korrigeret i forhold til publisert årsrapport 2019.

Valgdirektoratets økonomiske ramme varierer svært mye mellom et valgår og et mellomvalgsår. Budsjettrammen blir doblet i et valgår, slik artskontorrapporteringen i årsregnskapet kap IV viser. For å gi en sammenligning av ressursbruk over tid er det derfor naturlig å sammenligne valgår med tidligere valgår. Under følger korte kommentarer som gjelder sammenligning av nøkkeltallene valgårene 2019 og 2021.

Tabellen over utvalgte nøkkeltall viser at driftsutgiftene har gått ned fra 2019 til 2021. Årsaken til nedgangen er omtalt nærmere i kap 3. Lønnsandelen er relativt større i 2021, noe som er en naturlig følge av lavere driftsutgifter i 2021 og flere avtalte årsverk.

Totale utgifter til eksterne konsulenter har økt. Styrkingen av innkjøpt kompetanse er knyttet til sikkerhet og beredskap, systemstøtte og produksjon av digital opplæring. Det vises til note 3 – andre driftsutgifter, under kap VI. Årsregnskap, for oversikt over kjøp av konsulenttjenester og fremmede tjenester.

Utgifter til utvikling, drift og forvaltning av EVA er noe redusert fordi innkjøp av IT-utstyr var mindre i 2021 enn i 2019.

Opplæringsutgifter er lavere enn forventet, som følge av at fysiske opplæringssamlinger er erstattet med digital opplæring og e-læring. Konsulentutgifter til produksjon av opplæringsfilmer og e-læringsmateriale har ikke vært like store som utgifter ved fysiske samlinger, slik at totale utgifter til opplæring er redusert.

Utgifter til informasjon til velgerne har økt i valgåret 2021. Dette skyldes i hovedsak utgifter til videreutvikling og forbedring av informasjonskanalen valg.no.

Utgifter til brukerstøtte og informasjon til kommunene/fylkeskommunene er redusert som følge av mindre ressurser brukt på utvikling og forvaltning av Valgmedarbeiderportalen (VMP), som er vår hovedkanal for opplæring og veiledning til kommunene og fylkeskommunene. Portalen ble i 2019 videreutviklet og modernisert, og forbedret ytterligere til valget i 2021.

Andre årsaker til nedgangen er en mer hensiktsmessig organisering av brukerstøtten med større bruk av interne ressurser. I valggjennomføringen i 2021 bidro ansatte på tvers av avdelingene i større grad enn ved tidligere valg. For eksempel var alle i administrasjonsavdelingen en del av teamet som tok imot og håndterte velgerhenvendelser. Felles innsats på tvers bidro positivt til valggjennomføringen og til arbeidsmiljøet. Et nytt og forbedret system for sakshåndtering i brukerstøtten ble også innført i 2021.

III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering

Prioriteringer

Gjennom 2021 har Valgdirektoratet jobbet målrettet og strukturert med å oppfylle de mål som er gitt gjennom samfunnsoppdrag og tildelingsbrev. Det er lagt ned store ressurser i valggjennomføringen i 2021, både med hensyn til å sikre nødvendig kompetanse, effektiv og sikker systemstøtte og øvrige tjenester til kommunene og fylkeskommunene.

Effektivisering og modernisering av Valgdirektoratets tjenester har vært sentralt, med digitalisering som et viktig virkemiddel. Direktoratet har blant annet gjennomført en landsdekkende innføring av digitale valgkort, basert på erfaringene fra forsøket i 2019. Det ble også lagt til rette for elektronisk innsamling av underskrifter til listeforslag til valget i 2021, og dette arbeidet ble gjennomført i nært samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet. En ny funksjonalitet for å motta manntallet fra Folkeregistermyndigheten ble også tatt i bruk i valggjennomføringen.

For å tilby støtte, opplæring og veiledning som er mer tilgjengelig, differensiert og tilpasset målgruppenes behov har direktoratet levert heldigitaliserte tjenester til valget i 2021. Pandemisituasjonen legitimerte denne prioriteringen ytterligere.

Pandemisituasjonen med sin uforutsigbarhet satte sterkt preg på forberedelsene og gjennomføringen av valget 2021. I tillegg til ordinært løp med produksjon og publisering av opplæring og veiledning arbeidet direktoratet med å gi veiledning i midlertidige endringer i regelverk for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19-pandemien.

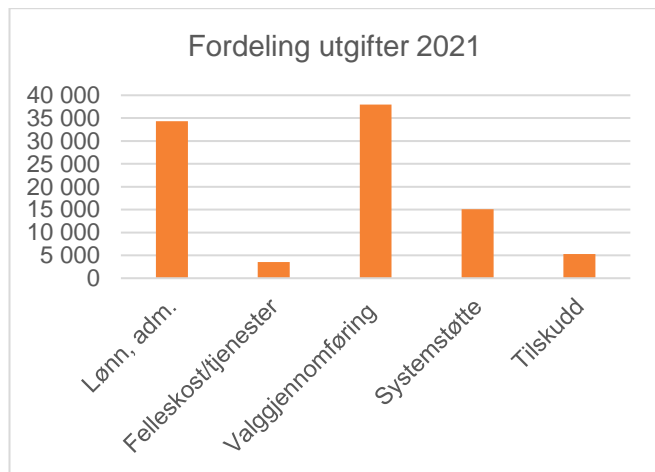
Et internasjonalt trusselbilde i stadig endring forsterker betydningen av sikkerhet og beredskap i valggjennomføringen, og direktoratet har videreført og intensivert arbeidet for å øke sikkerheten og redusere risiko og sårbarhet i alle ledd.

Ressursbruk

Regnskapstall for 2021 viser at Valgdirektoratet har løst sine oppgaver for året innenfor sin bevilgning. Direktoratet har en mindretgift på 7,9 mill. kroner i 2021. Årsaken til mindretgiften er i hovedsak digitalisering av valgkortene, digitalisering av opplæring og effektivisering av brukerstøtten. I årsrapportens kap. VI følger en detaljert oversikt over regnskapsåret 2021, og oversikten redegjør for utgifter Valgdirektoratet har hatt i tilknytning til forvaltningen av samfunnsoppdraget.

Et internasjonalt trusselbilde i stadig endring forsterker betydningen av sikkerhet og beredskap i valggjennomføringen, og direktoratet har videreført og intensivert arbeidet for å øke sikkerheten og redusere risiko og sårbarhet i alle ledd.

Som nevnt i kap. II varierer Valgdirektoratets aktivitet og økonomisk ramme svært mye fra et valgår til et mellomvalgsår. For å gi en sammenligning av ressursbruk over tid er det derfor naturlig å sammenligne valgår med tidligere valgår. Valgdirektoratet har i valgår størst utgifter til lønn, valggjennomføring og systemstøtte. Tabellen under viser fordelingen i utgiftsgrupper¹⁴ i 2021.

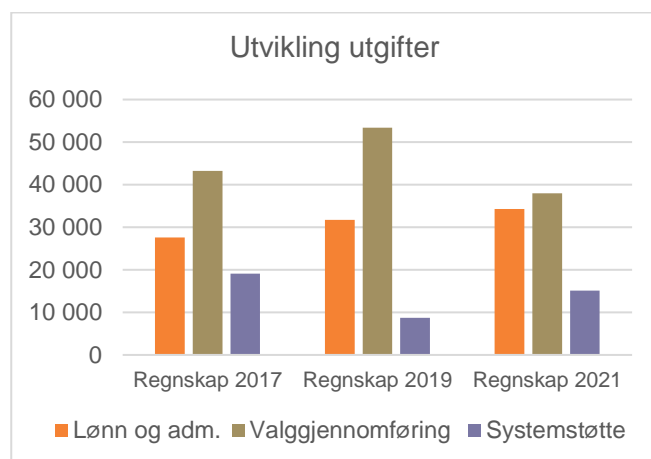

Valgdirektoratet har størst utgifter knyttet til valggjennomføring i valgår, også i valgåret 2021. Mange elementer inngår i valggjennomføringen, som valginformasjon, valgkort, valgmateriell, forsendelse av forhåndsstemmer, opplæring, sikkerhet og beredskap og pandemiltak.

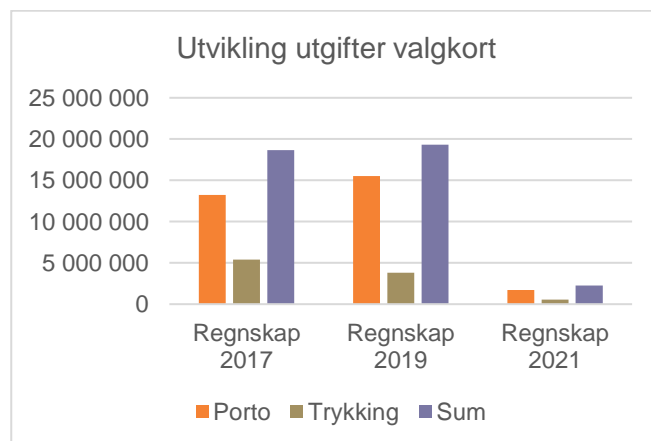

Som utvalgte hovedtall i kapittel III viser, har samlede driftsutgifter gått ned fra forrige valgår til 2021. I diagrammet er direktoratets største utgiftsgrupper plukket ut, og det viser utvikling i utgifter fordelt på formål de tre siste valgårene, 2017, 2019 og 2021. Sammenlignet med 2019 har utgifter til

valggjennomføring gått kraftig ned. Lønnsutgifter og utgifter til systemstøtte har på den annen side økt noe.

Utgifter til valggjennomføring er gjennom perioden redusert, og reduksjonen er stor fra 2019 til 2021. Dette skyldes digitalisering og effektivisering på flere områder. Den største besparelsen skyldes portoutgiftene knyttet til valgkort, som var 15,5 mill. kroner i 2019, mens den var 1,7 mill. i 2021. Reduserte utgifter til trykking av valgkort er også et av enkeltelementene som ga stor besparelse, både økonomisk og miljømessig.

Digitale valgkort har krevd telefoniutgifter til utsending av SMS. Disse utgiftene er likevel små sammenlignet med portoutgifter og trykkeutgifter fra tidligere. Digitalisering knyttet til valggjennomføring har dermed resultert i store besparelser. Dette kommer til uttrykk i øvrige driftsutgifter i note 3 i kap. IV årsregnskapet.

Utgifter til systemstøtte inneholder i hovedsak lisenser, vedlikeholdsavtaler og konsulentbruk til drift av systemer. Utgiftene er i 2021 redusert sammenlignet med 2017, men har økt sammenlignet med 2019. Økningen fra 2019 skyldes større kostnader til konsulenter og lisenser. Note 3 i Kap 6 årsregnskapet viser flere detaljer for konsulentutgifter og fremmede tjenester, og leie av maskiner, lisenser mv.

¹⁴ Utgifter ut fra formål slått sammen i hensiktsmessige grupper

Årsaken til økning i lønnsutgifter er at direktoratet har flere avtalte årsverk. Etter hvert som direktoratet har funnet sin form, har behovet for kompetanse og omfang av arbeidskraft blitt mer tydelig, og planlagte stillinger er besatt. Samlede lønnsutgifter kommer til uttrykk i Note 2 i Kap 6 årsregnskapet, som også viser arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter knyttet til lønnsutgiftene.

I henhold til styringsparameterne under mål 1 er ressursene brukt til tjenesteleveranser kartlagt. I 2021 var antall utførte årsverk brukt til tjenesteleveranser i valggjennomføringen på 24, og utgifter til eksterne ressurser 5,2 mill. kroner. Nedenfor vises en oversikt over ressursene fordelt på tjenester. Administrasjon og ledelse er trukket ut av utførte årsverk.

Tjenester	Utførte årsverk	Utgifter til eksterne ressurser
Fagstøtte	5	
Systemstøtte	9	3,3 mill
Brukerstøtte	3	
Valginformasjon	3	
Velgerhenvendelser	2	
Sikkerhet og beredskap	2	1,9 mill
Totalt	24	5,2 mill

Resultater og måloppnåelse

Vurdert opp mot Valgdirektoratets samfunnsoppdrag, tildelingsbrev og bevilgning anses målene for 2021 i sin helhet som oppfylt.

Evalueringen fra kommunene og fylkeskommunene viser at de er gjennomgående meget godt fornøyde med innholdet i det direktoratet har levert. Pandemisituasjonen gjorde valggjennomføringen ekstra krevende. Likevel mener kommunene at direktoratet har gitt viktig informasjon om pandemi og smittevern i valggjennomføringen på en god måte.

De direkte resultatene fra aktivitetene er gode. Veiledninger, systemer og opplæring tas i bruk og direktoratet besvarte et stort antall henvendelser i tråd med interne målekriterier for tjenesten. Direktoratet får positive tilbakemeldinger gjennom evalueringsverktøy, målinger og tilbakemeldinger fra målgruppene. Analysene tyder på at kommuner og

fylkeskommuner har tilegnet seg nødvendig kompetanse for å gjennomføre valg.

Direktoratet ønsker at arbeidet skal gi varige effekter hos direktoratets målgrupper og i samfunnet, jf. hovedmål 1 om god og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen. Aktiviteter under hovedmålene 2 og 3 bygger opp under oppnåelsen av mål 1. Direktoratet ser gjennom evalueringene at det er vanskelig å sette styringsparametere som retter seg mot varige effekter og samfunns effekter, som valgdeltakelsen og tillit til valget. Direktoratet følger med på det som foregår i fagfeltet utenfor direktoratets ansvarsområde, og ser at ansvarsområdet påvirkes av aktiviteter hos andre aktører enn direktoratet, kommuner og fylkeskommuner. Det er imidlertid en vurdering om hvordan direktoratet kan bruke den kunnskapen som styringsinformasjon og som grunnlag for vurdering av interne mål. Det er utfordrende å måle effekten av direktoratets handlinger i dette landskapet.

I 2021 var valgdeltakelsen på 77,2 prosent. Det er en nedgang på 1 prosentpoeng fra de to foregående stortingsvalgene, men noe høyere enn i 2009. 1,7 mill. av totalt 3,0 mill. velgere valgte å forhåndsstemme, noe som gir et historisk høyt antall forhåndsstemmer.

Det er ikke rapportert inn flere eller betydelige feil, klager eller sikkerhetshendelser, som kunne tydet på feil i valggjennomføringen som kan virke inn på folks tillit til valget.

Valgdirektoratet har fått gjennomført en oppmerksomhetsmåling i forbindelse med valget 2021. I denne ble det spurt om tillit til valget, og velgerne følte seg trygge på at smittevernet ble ivaretatt på en god måte. Målingen viser at nesten alle har tillit til at valgresultatet er korrekt (95 prosent) og at valget er gjennomført korrekt (94 prosent). Kun 2 prosent mener å ikke ha tillit til valggjennomføringen. Videre viser målingen at 85 prosent følte seg trygge på at smittevernet ble ivaretatt.

På bakgrunn av dette, og med de forbehold som er nevnt, mener direktoratet at det har oppnådd målene om

- en korrekt, og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen
- velgerne har nødvendig informasjon om valg
- god tilgjengelighet ved valg

Oversikten under viser status på oppdrag og tilleggsoppdrag gitt i tildelingsbrevet for 2021.

Oppdragsnr (omtale under mål)	Oppdrag	Frist	Status
1 (2)	Sørge for elektronisk utsendelse av valgkort i tråd med beslutning fra departementet.	30.7.2021	Oppdrag levert innen frist
2 (3)	Legge til rette for at forbedret universelt utformet valgutstyr er tilgjengelig for kommunene til valget i 2021.	31.3.2021	Oppdrag levert innen frist
3 (3)	Utrede hvilke tekniske hjelpemidler som kan gjøre stemmingen enklere for velgere med nedsatt funksjonsevne.	30.4.2021	Oppdrag levert innen frist
4 (3)	Legge til rette for at velgerne får informasjon om hvilke valglokaler som er tilgjengelig for alle velgere.	30.6.2021	Oppdrag levert innen frist
5 (3)	Få gjennomført en ekstern evaluering av praktiseringen av bestemmelsene om rett til assistanse ved stemmegivningen, i samarbeid med KDD.	01.12.2021	Oppdrag levert innen frist
6	Bistå departementet i spesifisering av oppdraget og samarbeide med leverandør, når det gjelder ekstern evaluering av valggjennomføringen.		Oppdrag levert
Tillegg 1	Redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 prosent. Følge opp inkluderingsdugnaden gjennom virksomhetsplan og handlingsplan.	28.04.2021	Oppdrag levert innen frist
Tillegg 2 (1)	Tillegg nr. 2 til tildelingsbrevet for 2021 – tilrettelegging for en smittevernfaglig forsvarlig valgavvikling. Inneholder to oppdrag med ulike frister.		
	-Utarbeidelse av helhetlig plan for veiledning, opplæring og støtte til kommunene og informasjon til velgerne	19.05.2021	Oppdrag levert innen frist
	- Utarbeidelse av utkast til endringer i valghåndboken – midlertidige endringer i valgloven og kommuneloven	02.06.2021	Oppdrag levert innen frist

I det følgende gis en grundigere beskrivelse av hvert hovedmål, særskilte oppdrag knyttet til målet og eventuelt tilleggsoppdrag.

Mål 1: Korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen

«Avviklingen av valg i Norge har høy tillit i befolkningen. For å opprettholde den høye tilliten, er det viktig at kommunene får god støtte og opplæring, og at valgadministrasjons-systemet EVA er brukervennlig, sikkert og i samsvar med regelverket. Valgdirektoratet har ansvar for de operative støtteoppgavene til kommuner og fylkeskommuner ved valggjennomføring, samt drift og forvaltning av EVA. Opplæringen av kommunene og fylkeskommunene må innrettes slik at kommunene forstår og er bevisst sitt ansvar for å opprettholde befolkningens tillit til gjennomføring av valg. Kommunene må også få opplæring i hvordan de kan tilrettelegge valggjennomføringen på en smittevernfaglig forsvarlig måte både for velgere og valgmedarbeidere.

Valgdirektoratet skal bistå kommunene og fylkeskommunene, og legge til rette for at valggjennomføringen er i samsvar med regelverket. Valgdirektoratet skal sørge for at kommunene arbeider med å sikre tilgjengelighet for alle velgere både inne og utenfor valglokalet. Velgernes behov skal stå i sentrum for oppgaveløsningen.»

Styringsparametere

I tildelingsbrevet for 2021 er det under mål 1 gitt følgende styringsparametere:

- Antall og type klager på feil eller mangler i EVA, veiledning eller brukerstøtte
- Kommunenes brukertilfredshet med EVA, Valgdirektoratets veiledning, brukerstøtte og informasjon målt gjennom brukerundersøkelse
- Antall kommuner som har gjennomført opplæring
- Antall årsverk brukt til tjenesteleveranser i valggjennomføringen. Årsverkdefinisjonen etter DFØ-metoden skal benyttes
- Eksterne ressurser brukt til tjenesteleveranser i valggjennomføringen

Støtte, opplæring og veiledning

Det er kommunene og fylkeskommunene som gjennomfører valget. For en god måloppnåelse for Valgdirektoratet er det helt sentralt å tilby den støtten, opplæringen og veiledningen som kommunene og fylkeskommunene trenger for sin valggjennomføring. Det har derfor over tid vært jobbet systematisk med å identifisere behovet, og fortløpende videreutvikle tjenestene inn mot dette.

I det følgende gjøres det rede for direktoratets prioriteringer i 2021 på området støtte, opplæring og veiledning. Støtteverktøyet EVA, som elektronisk valgsystem, inngår i dette. Deretter følger en oppsummering og analyse av resultatene og måloppnåelsen.

Til valget i 2021 har det vært viktig å bygge på tidligere erfaringer, tilbakemeldinger og evalueringer.

Direktoratets interne mål for tjenestene støtte, opplæring og veiledning har til valget i 2021 vært at målgruppene får nødvendig kompetanse i sine roller, herunder også kompetanse i funksjonaliteten i EVA, for å sikre en korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen. Dette målet har blitt underbygget med delmål om at det skal være tilgjengelig informasjon og veiledning til målgruppene i alle valgets faser, og at det skal finnes skreddersydd opplæring for alle målgrupper.

Målgruppene for støtte, opplæring og veiledning er valgansvarlige i kommuner og fylkeskommuner, samt valgmedarbeidere som medvirker i valggjennomføringens ulike faser. Opplæringen og veiledningen skal dekke alle faser av valggjennomføringen, fra planer og forberedelser, til gjennomføringen av valget, valgoppgjør og resultat. Det er tatt høyde for at de som arbeider med valggjennomføringen er en nyansert gruppe med ulike behov. Det er også ulikheter i kommunenes størrelse samt hvordan de administrerer og gjennomfører valget, som også setter rammer for innholdet og hvordan direktoratets støtte skal tilbys.

Fram mot valget i 2021 var det bevisste prioriteringer om å gjøre opplæringen mer digital, og dermed mer tilgjengelig, differensiert og tilpasset målgruppenes behov. Som et ledd i dette arbeidet, innhentet direktoratet informasjon som viste at det var 63 nye valgansvarlige ved valget i 2021. Samtidig har direktoratet arbeidet med å samle og tilgjengeliggjøre opplærings- og veiledningsproduktene på ett sted for digital framvisning.

Valgmedarbeiderportalen har over år vært et velkjent verktøy for kommuner og fylker i valggjennomføringen. Det var derfor hensiktsmessig å videreføre portalen som direktoratets hovedkanal for informasjonsdeling til kommuner og fylkeskommuner. Portalen er åpen og tilgjengelig for alle og skal være enhetlig og brukervennlig. Innholdet skal være oppdatert, og dynamisk styrt av faser og temaer som er gjeldende i valggjennomføringen.

Valg i pandemi

Pandemisituasjonen med sin uforutsigbarhet satte sterkt preg på forberedelsene og gjennomføringen av valget 2021. I tillegg til ordinært løp med produksjon og publisering av opplæring og veiledning arbeidet direktoratet med å gi veiledning i midlertidige endringer i regelverk for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19-pandemien. Dette ble ivaretatt ved at spesifikk veiledning i valg i pandemi ble inkorporert i de ordinære produktene, og det ble også laget egne opplærings- og veiledningsprodukter for praktisk valggjennomføring i pandemisituasjon.

Elektronisk valgsystem (EVA) som støtteverktøy

EVA er et støttesystem for valggjennomføringen hvor kommunene kan administrere sin valghendelse. Systemet er innrettet etter valggjennomføringens faser med forberedelser, stemmegivning, opptelling og resultat. EVA er

kun et praktisk redskap i valggjennomføringen, og erstatter ikke valgstyrenes ansvar for å påse at valget gjennomføres i tråd med regelverket. Valgdirektoratet skal sørge for at EVA er brukervennlig, sikkert og i samsvar med lovgivningen.

For å forenkle og systematisere det praktiske arbeidet for valgmedarbeiderne i valggjennomføringen, er EVA-porteføljen bygget opp med tre hovedapplikasjoner, EVA Admin, EVA Skanning og EVA resultat.

EVA Admin er hovedapplikasjonen i systemet for valggjennomføring. Alle grunnlagsdataene som skal til for å gjennomføre valg registreres i EVA Admin, slik som kommunenes valgkretser, partienes listeforslag og manntallet. Her blir også stemmegivningene, og opptellingen av disse, registrert.

EVA Skanning benyttes for å styre maskinell opptelling av stemmesedler. De kommunene som kun foretar manuell opptelling, benytter ikke EVA Skanning.

EVA Resultat utarbeider valgprognoser og valgresultater fortløpende på bakgrunn av overførte data fra EVA Admin. Applikasjonen gir grunnlaget for resultatene som vises på valgresultat.no og i mediene, etter hvert som opptellingene registreres.

EVA i 2021

Basisfunksjonalitet i EVA og den tette knytningen til valgets faser har ligget fast gjennom noen valg, og brukerne har gitt gode tilbakemeldinger på både funksjonaliteten og brukervennligheten. Til valget i 2021 har det derfor bare vært behov for å gjøre minimale forbedringer i funksjonalitet og klargjøring av EVA til et stortingsvalg.

For skannerløsningen har det vært arbeidet med maskinlesbare stemmesedler og forbedringer av skriftgjenkjenning, som er helt sentralt i løsningen. Det har også vært fokus på økt sikkerhet i skannerløsningen. Som et ledd i dette har Valgdirektoratet formidlet både manuelle sjekklister og automatisert sjekk av skannerinstallasjonene hos kommunene.

Som en forutsetning for å sikre stabil drift av EVA gjennom hele valgåret har det også vært arbeidet med å styrke sikker og stabil drift av driftsmiljøene.

Moderniseringen av Folkeregisteret førte til endringer i overføringen av manntallet til EVA. Valgdirektoratet har, nært samarbeid med Skatteetaten, utviklet en ny modul i EVA som er tilpasset de nye tjenestene fra Folkeregistermyndigheten. Den nye funksjonalitet ble tatt i bruk ved Stortingsvalget 2021. Valgdirektoratet har utviklet ny manntallsløsning som et første steg i en teknisk modernisering av EVA-porteføljen.

Som et pandemi- og smittevernstiltak ble det lagt til rette for elektronisk avkryssing i manntall på mobile enheter. Det gjorde elektronisk manntall tilgjengelig ved ambulerende stemmegivning i kommunene.

Valgdirektoratet har utviklet ny manntallsløsning som et første steg i en teknisk modernisering av EVA-porteføljen.

Samtlige kommuner og fylkeskommuner benytter hele eller deler av EVA-porteføljen i valggjennomføringen. EVA Admin ble åpnet for kommunene og fylkeskommunene 12. januar, med 19 valgdistrikt og 356 kommuner.

EVA ble benyttet ved mottak av stemmegivninger i alle tre stemmegivningsfasene i valggjennomføringen, dvs. tidligstemmeperioden, forhåndsstemmeperioden og på valgdagen.

EVA Skanning ble benyttet til opptelling av stemmesedler i 190 kommuner, samt i samtlige fylkeskommuner. Tett kontakt med leverandørene av skannerløsningen bidro til raskere oppfølging av kommunene og fylkeskommunene, både ved tekniske problemer i løsningen og ved behov for assistanse til brukere.

EVA Resultat for Stortingsvalget fungerte som planlagt på valgdagen og i perioden etter. Prognosen på landsnivå var klar om lag en time før fristen kl. 21.00, og egne prognoser for de fire største byene ble publisert som planlagt. Som følge av endret kommunesammensetning ble den historiske sammenligningen for Sametingsvalget vanskelig å gjennomføre. Korrigeringen måtte gjøres stegvis, endelig korrigering ble levert 27. september.

Opplærings- og veiledningsprodukter

Tidlig i året produserte og publiserte Valgdirektoratet en veiledningspakke med webinar til kommunene og fylkeskommunene, som gav informasjon om viktige frister, hjelpemidler de har tilgjengelige, og viktige tema til valget. Veiledningspakken ble publisert sammen med flere opplæringsfilmer på tema introduksjon til valg, listeforslag, grunnlagsdata, og valgstyrets og stemmestyrets ansvar.

Direktoratet leverte to digitale konferanser for kommunene og fylkeskommunene våren 2021. En konferanse i mai med tema valg i pandemi, og en i juni med tema stemmegivning, opptelling og resultat. Direktoratet har produsert og publisert veiledningsfilmer om stemmegivning, opptelling, resultat og sametingsvalg i praksis. Direktoratet publiserte også flere e-læringskurs om praktisk valggjennomføring, med tanke på behovet for opplæring av valgmedarbeidere.

Prøvevalg

Direktoratet gjennomførte to prøvevalg for kommunene. Prøvevalgene gjennomføres som en test av valggjennomføringen, og det er opp til aktørene selv hvordan de vil benytte seg av denne muligheten. Under prøvevalget i juni måned var det fokus på manuell opptelling, og det var 148 kommuner som deltok. I august ble det gjennomført prøvevalg for de kommunene og fylkeskommunene som skulle telle maskinelt med EVA Skanning, og det var 183 kommuner som deltok, i tillegg til samtlige

fylkeskommunene. Prøvevalgene legger opp til at kommunene og fylkeskommunene skal gjennomføre oppgaver på samme måte som i valggjennomføringen, og bidrar særlig til at de blir kjent med bruken av EVA. Dette er et viktig ledd i å sikre en korrekt valggjennomføring i alle kommunene og fylkeskommunene.

Brukerstøtte

Valgdirektoratets brukerstøtte skal veilede og bistå kommunene og fylkeskommunene i de spørsmål og problemstillinger som kan oppstå i forbindelse med valggjennomføring. Brukerstøtten supplerte den øvrige støtten, opplæringen og veiledningen i portalen.

Med bakgrunn i evalueringene og erfaringene fra valget i 2019, har det blitt foretatt gjennomgang av brukerstøttetjenesten. Dette har ført til en ny organisering med formål å effektivisere og digitalisere arbeidsprosesser og forbedre kvaliteten i svarene og veiledningen. Det ble anskaffet et nytt brukerstøttesystem, for å effektivisere saksbehandlingen overfor brukerne og gi bedre verktøy for oppfølging av saker internt i direktoratet. Gjennomgangen førte også til utarbeidelse av en database av «Ofte Stilte Spørsmål» (OSS) med besvarelse av spørsmålene. Disse spørsmålene og besvarelsene ble publisert på valgmedarbeiderportalen.

Forsendelse av forhåndsstemmer

For å sikre at forhåndsstemmegivningene kommer fram til valgstyrene innen kl. 17.00 dagen etter valgdagen, ble det ved endring i valgforskriften § 27 regulert at alle forhåndsstemmegivninger mottatt den siste uken før valgdagen ikke skulle sendes som brevpost. På bakgrunn av denne endringen inngikk Valgdirektoratet avtale med Posten Norge, om logistikkjenester, for å imøtekomme kravet i valgforskriften.

Alle forhåndsstemmer som ble avgitt i den siste uken før valget ble samlet opp i kommunene, pakket som ekspresspost og hentet av Posten. Pakkene ble fraktet til Østlandssentralen, hvor de ble sortert og videresendt til riktig kommune. Av disse har alle, bortsett fra 2 sendinger, kommet frem innen fristen kl. 17.00, tirsdag 14.09.

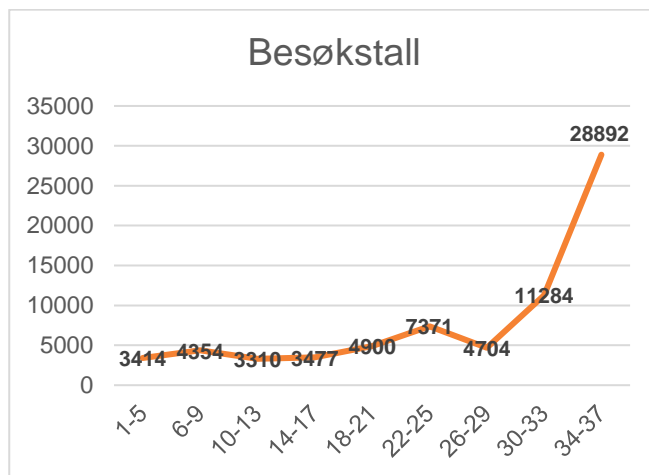
I etterkant av stortingsvalget gjennomførte Oslo Economics AS en valggjennomføringsundersøkelse på oppdrag fra Kommunal og moderniseringsdepartementet. I rapporten gir kommunene tilbakemelding om at forhåndsstemmene som kom inn etter kl 17.00 dagen etter valgdagen i hovedsak var utenriksstemmer eller innenriksstemmer som ble sendt tidligere enn den siste uken. 70 prosent av kommunene var svært fornøyd med ordningen. Av kommunene som ikke var fornøyde har Valgdirektoratet fått innspill til forbedringer, som det vil bli lagt til rette for ved neste valggjennomføring.

Evaluering, analyse og måloppnåelse

Bruken av valgmedarbeiderportalen, de enkelte e-læringene og opplæringsfilmene er kartlagt underveis i valggjennomføringen. Dette gir oss et grunnlag for å vurdere både aktualitet og kvalitet på tjenestene som tilbys. De

eksterne evalueringene hvor kommuner og fylkeskommuner er spurt om tilfredsheten med direktoratets tjenester sier mer om brukereffekten, samt nytten og tilfredsheten knyttet til tjenestene fra direktoratet. Samlet sett gir dette oss et bilde av måloppnåelsen for tjenestene knytte til støtte, opplæring og veiledning.

Kartleggingen viser at portalen og innholdet har vært mye brukt av kommuner og fylkeskommuner. Vi ser at bruken av portalen totalt sett har økt jevnt utover i valgåret, fra ca. fem hundre besøkende per uke i uke 1 til rundt to tusen besøkende i ukene 23 og 24. Fra og med uke 30 (månedsskiftet juli – august) og til ukene 36 og 37 (valgdagen var i uke 37), har antall besøkende steget fra rett under tusen besøkende til vel ni tusen per uke – med en økning fra ukene 34 og 35 (se diagrammet nedenfor). Totalt antall besøkende var 71 706 med 336 006 unike sidevisninger.

Direktoratet har foretatt evalueringer av deltakelse og nytten av opplæringskonferansene etter hvert som de ble gjennomført. Disse forteller at deltakelse ved konferansene var god. Konferansen om valg i pandemi i april måned hadde 670 påmeldte, fordelt på 330 kommuner (inkl. fylker). Ved Valgkonferansen i juni måned var det 799 påmeldte, fordelt på 348 kommuner (inkl. fylker). Tilbakemeldingene viser at invitasjonen til konferansene ble videresendt, og det var flere personer i hver kommune som deltok sammen under konferansene. Det var 75 – 86 prosent av deltakerne som gav mer enn 7 poeng (på en skala 1 – 10) på spørsmålet om konferansene var lærerikt og til hjelp.

Oppsummert fra den eksterne evalueringsrapporten fra Oslo Economics kan man lese at valgmedarbeiderportalen er kommunenes viktigste kilde til informasjon om valggjennomføring. Valgmedarbeiderportalen har en gjennomgående høyere score for valget i 2021 enn for valget i 2019. Fornøyelsen av valgmedarbeiderportalen har vært til det bedre, og man har klart å løse utfordringen med å komme ut med viktig informasjon om pandemi og smittevern på en god måte. Evalueringen viser at innholdet i støtten, opplæringen og veiledningen var god for alle deler av tilbudet. Kommunene melder viktigheten av relevant informasjon til riktig tidspunkt, og mener dette kan bli bedre.

Kommunene savnet mer proaktiv informasjon om opplæringstilbudene og hva de kunne finne på valgmedarbeiderportalen.

Ifølge rapporten er kommunene og fylkeskommunene i det store og hele svært fornøyd med EVA. Det er ikke registrert noen formelle klager på feil i EVA, veiledning eller brukerstøtte. Det har imidlertid kommet tilbakemelding om at EVA kunne håndtere en spesifikk type situasjon på en annen måte, slik at kommuner ikke har mulighet til å krysse av velgere i manntallet som avgir stemme på valgting i en kommune hvor de ikke er manntallsført. Tilbakemeldingen følges opp i videreutviklingen av EVA.

Fullmaktskomiteens innstilling og dens omtale av valggjennomføringen og klagesakene som er behandlet hos Riksvalgstyret, kan indirekte peke på forbedringsområder for direktoratets opplæring og veiledning ovenfor kommunene. Ingen av klagesakene inneholdt konkret klager på opplæringen og veiledningen, eller funksjonaliteten i EVA.

Å måle hvilken effekt en aktivitet har på målgruppen er vanskeligere enn å måle selve bruken. Kunnskap om hvordan direktoratets målgrupper verdsetter og tar i bruk de verktøyene og den opplæringen direktoratet tilbyr kommer fra flere kilder. Blant annet ved tilbakemeldinger fra valgmedarbeidere i brukerstøtten, skriftlige innspill til Valgdirektoratet, Fullmaktskomiteens innstilling, antall registrerte hendelser, som hacking eller rapporter om uregelmessigheter. Antall saker i brukerstøtten og kapasiteten til å ta unna slike saker, sier noe om i hvilken grad tilbudet gitt gjennom opplæring og veiledning på Valgmedarbeiderportalen treffer behovene til målgruppene.

Videre er det eksterne undersøkelser som sier noe om opplevd nytte, der målgruppene selv er informanter. I e-læringene er det et skjema der brukerne melder inn opplevd nytte umiddelbart etter gjennomført kurs. Etter gjennomførte konferanser er det innhentet informasjon fra deltakerne om de fikk svar på det de lurte på og om konferansen var til nytte.

Evalueringsene viser overveiende gode resultater for både portalen som informasjonskilde samt opplæringen og veiledningen. Kommunene og fylkeskommunene er gjennomgående meget godt fornøyd med innholdet i det direktoratet har levert. Pandemisituasjonen gjorde valggjennomføringen ekstra krevende. Likevel mener kommunene at direktoratet har gitt viktig informasjon om pandemi og smittevern i valggjennomføringen på en god måte.

Valgmedarbeiderportalen har en gjennomgående høyere score for valget i 2021 enn for valget i 2019. Fornyelsen av portalen har vært til det bedre, og man har klart å løse utfordringen med å komme ut med viktig informasjon om pandemi og smittevern på en god måte.

De direkte resultatene fra aktivitetene er gode, veiledninger, systemer og opplæring er tatt i bruk. Direktoratet får positive tilbakemeldinger gjennom evalueringsverktøy og tilbakemeldinger fra målgruppene. Analysen av innholdet i henvendelsene tyder på at kommuner og fylkeskommuner har kompetanse til å gjennomføre valg på en god måte.

Det er videre ikke rapportert inn flere eller betydelig store feil, klager eller sikkerhetshendelser, som kunne tydet på feil i valggjennomføringen som kan virke inn på folks tillit til valget.

På bakgrunn av dette, og med de forbehold som er nevnt, mener direktoratet at det har oppnådd målene for tjenesten støtte, opplæring og veiledning som nevnt innledningsvis. Videre er det grunn til å hevde at det foreligger en god måloppnåelse for hovedmål 1, korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen.

Særskilte oppdrag gitt i tildelingsbrev

For 2021 ble direktoratet gitt særskilte oppdrag for å nå målsettingen om korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen. De særskilte oppdragene under mål 1, gitt av Kommunal og distriktsdepartementet, er i 2021:

Oppdrag 6

«Direktoratet skal bistå departementet i spesifisering av oppdraget og samarbeide med leverandør, når det gjelder ekstern evaluering av valggjennomføringen.»

Direktoratet har bistått i arbeidet med spesifiseringen av oppdraget til leverandøren, og har bidratt i samarbeidet med leverandøren, etter forespørsel fra departementet.

Tillegg nr 2 Tilrettelegging for en smittevernfaglig forsvarlig valgavvikling

Koronaviruspandemien vil påvirke gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget i år. Det er imidlertid uklart hvordan smittesituasjonen vil være på tidspunktet for gjennomføringen av valget. Det må derfor planlegges med ulike scenarier for hvordan pandemien vil påvirke gjennomføringen av valget. Det vil være nødvendig med beredskapsplaner for dette.

Departementet gir to oppdrag for at en smittevernfaglig forsvarlig valgavvikling skal ivaretas:

«Utarbeidelse av helhetlig plan for veiledning, opplæring og støtte til kommunene og informasjon til velgerne.»

«Utarbeidelse av utkast til endringer i valgåndboken – midlertidige endringer i valgloven og kommuneloven.»

Helhetlig plan for veiledning, opplæring og støtte til kommunene og informasjon til velgerne ble oversendt departementet i henhold til fastsatt frist.

Utkast til endringer i valgåndboken gjeldende endringer i valgloven og kommuneloven ble oversendt departementet i henhold til fastsatt frist.

Mål 2: Velgerne har nødvendig informasjon om valg

«Informasjonsbehovet er stort i forbindelse med valg. Covid-19-pandemien kan påvirke valg gjennomføringen, og det må tas høyde for dette i informasjonsarbeidet. Departementet skal involveres i informasjon knyttet til pandemien.

Direktoratet skal sørge for nødvendig, tilgjengelig og forståelig informasjon. Alle velgere skal få informasjon om hvor og hvordan man kan stemme. Dette er en viktig forutsetning for høy valgdeltakelse. Eventuelle informasjonskampanjer må ta utgangspunkt i evalueringer fra tidligere valg, og ha et mål om å redusere antall feil gjort av velgerne.

Valgdirektoratet forvalter også en tilskuddsordning for informasjonstiltak ved valg. Departementet har fastsatt ordningen med tilskudd til informasjonstiltak ved valg i forskrift.

Som en del av ansvaret for EVA, skal direktoratet også formidle valgresultater, samt utarbeide og formidle valgprognoser.

En viktig del av informasjonsarbeidet er produksjon og distribusjon av valgmateriell som valgkort, informasjonsplakater, generelle stemmesedler mv. Valgkort skal ved valget i 2021 distribueres elektronisk til velgerne. Velgere som har reservert seg mot elektronisk post eller som ikke har oppdatert eller bekreftet informasjonen i kontakt- og reservasjonsregisteret de siste 18 månedene, vil få valgkort tilsendt per brevpost. Direktoratet skal sørge for veiledning og informasjon til kommuner og stemmeberettigede om valgkort som mottas elektronisk.»

Styringsparametere

I tildelingsbrevet for 2021 er det under mål 2 gitt følgende styringsparametere:

- Antall brukere av ulike informasjonstiltak og nettstedet rettet mot velgere

- Antall personer informasjonstiltak støttet av tilskuddsordningen når ut til

Informasjon til velgerne

En korrekt og sikker valg gjennomføring med tillit i befolkningen innebærer at velgere også har informasjon om valg, jf. hovedmål 1. Ut fra dette bygger hovedmål 2 opp under hovedmål 1, og operasjonalisering av hovedmål 2 må forstås i denne konteksten. Det handler derfor i hovedsak om proaktiv valginformasjon i forkant av valget, og i mindre grad om informasjon etter valget. Det er viktig at velgerne får nødvendig informasjon slik at de vet når, hvor og hvordan de kan avgi sin stemme. Herunder også ivareta informasjon som kan redusere antall feil gjort av velgere. Prioriteringene for hovedmål 2 er styrt ut fra dette.

I 2020 forberedte Valgdirektoratet stortings- og sametingsvalget i 2021. En grundig evaluering av informasjonstiltakene ved stortingsvalget i 2017 og kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 skapte grunnlaget for hvilke tiltak Valgdirektoratet skulle iverksette for å nå målet om nødvendig, tilgjengelig og forståelig informasjon om valget. Velgerne er en stor målgruppe, med ulike preferanser for hvor og hvordan de ønsker informasjon om valget. Dette må gjenspeiles i hvordan Valgdirektoratet presenterer informasjon til de forskjellige målgruppene, og hvilke kanaler som benyttes for å nå dem.

Valgdirektoratet har prioritert å ha et bredt utvalg av informasjonstiltak og kampanjer i form av fysiske informasjonsbrosjyrer og plakater i bybildet, digitale informasjonstiltak på nett og sosiale medier og direkte informasjonstiltak gjennom SMS, brev og valgkort. Valgdirektoratet administrerer også en tilskuddsordning og bruker denne til å nå særskilte grupper med informasjon om valg.

Et overordnet fokus for tiltakene, er en digitalisering av informasjon kombinert med et økt fokus på direkte kommunikasjon med velgerne. Dette ligger til grunn for arbeidet med alle direktoratets kommunikasjonstiltak, fra elektronisk utsendelse av valgkort til digitalisering av valgmateriellet. For å underbygge og håndtere dette, har direktoratet videreutviklet nettsted valg.no, som et ledd i å nå målet om å gi velgerne nødvendig informasjon om valg.

Totalbildet er at informasjonstiltakene er mer digitale enn ved valget i 2019. For å sikre at alle velgere skal få nødvendig informasjon om valg, var likevel fysiske informasjonsprodukter fortsatt relevante for å nå ut til alle, også de som ikke er digitale.

Et overordnet fokus for tiltakene, er en digitalisering av informasjon kombinert med et økt fokus på direkte kommunikasjon med velgerne. Dette ligger til grunn for arbeidet med alle direktoratets kommunikasjonstiltak, fra elektronisk utsendelse av valgkort til digitalisering av valgmateriellet.

Pandemi

Valget 2021 ble gjennomført i en pågående pandemi. Derfor var det også viktig å gi velgerne informasjon om hvordan ivareta smittevern ved stemmegivning og at det var trygt å stemme. Pandemien endret derfor prioriteringene for dette valget, da direktoratet potensielt både måtte endre innholdet i informasjonen som gikk ut til velgerne og utsendelsestidspunkt fra tidligere valg.

Valg.no

Nettsiden valg.no er Valgdirektoratets hovedkanal for informasjon om valg til velgere og andre interessenter. I forkant av valget ble nettsiden videreutviklet for at alle velgere på en enkel, lett tilgjengelig og forståelig måte skulle få nødvendig informasjon om når, hvor og hvordan de kan bruke stemmeretten.

Det ble opprettet en egen velgerside som inneholdt informasjonen velgere trenger for å avlegge stemme. På denne siden trengte velgerne ikke klikke seg videre, eller lete etter informasjon. Alt var samlet på ett sted, noe som gjorde informasjonen mer tilgjengelig for velgerne. Informasjonen på velgersiden var i hovedsak den fysiske informasjonsbrosjyren som var omgjort til en digital løsning. I alt øvrig materiell som ble distribuert og publisert ble det henvist direkte til velgersiden. Velgersiden ble oversatt til 13 ulike språk, i tillegg til bokmål og nynorsk. Dette sikrer at velgere som ønsker informasjon på et annet språk enn norsk også kan få nødvendig informasjon om valg.

Gjennom forhåndsstemmeperioden ble det daglig publisert oversikt over hvor mange velgere som benyttet muligheten til å forhåndsstemme i alle landets kommuner. Målet med dette var at media skulle bruke disse tallene og lage saker knyttet til disse under forhåndsstemmeperioden. Dette var et tiltak som nådde bredt, og velgerne fikk en stadig påminnelse om hvor og hvordan de kunne forhåndsstemme. Særlig relevant var dette også på grunn av pandemien, da media i stor grad hadde innslag fra ulike kommuner flere dager i uken. Velgerne fikk derfor også et inntrykk av hvordan kommunene la til rette for stemmegivning i en pandemi.

Valglokaler.no

Valglokaler.no er en underside på valg.no som viser hvor og når det var mulig å forhåndsstemme og stemme på valgdagen. Ved stortings- og sametingsvalget 2021 ble siden utvidet til også å vise alle forhåndsstemmelokaler i utlandet som et ledd i å oppnå målet om å gjøre informasjon om hvor man kan stemme tilgjengelig for enda flere velgere. Det var også mulig for brukerne å se hvilke valglokaler som var

tilrettelagt for alle velgergrupper, dette er nærmere omtalt under oppdrag 4.

Informasjonstiltak og kampanjer

Valgdirektoratet gjennomførte en informasjonskampanje om innføring og bruk av digitalt valgkort da dette var nytt for de fleste velgere ved årets valg. I tillegg gikk det en informasjonskampanje om muligheten til å forhåndsstemme.

Siste helgen før valgdagen ble kampanjens innhold endret fra informasjon om forhåndsstemmegivning til informasjon om valgtingsstemmegivning.

Kampanjen inneholdt også spissede budskap til enkelte målgrupper, og hadde segmentert annonsering på sosiale medier, visse nettsider og i enkelte regionale papiraviser. Dette var rettet mot unge velgere, velgere med innvandrerbakgrunn og velgere med behov for tilrettelagt informasjon. Kampanjen hadde flere annonser i regionale og nasjonale papiraviser, deriblant helsides annonse i lørdagsutgaven av Aftenposten. Informasjonskampanjene er et viktig element i det å sørge for at velgerne får nødvendig informasjon om valg. Kampanjene sørger også for at informasjonen når velgerne uten at de må oppsøke informasjonen selv.

Nøkkeltall SMS, brev og tilskudd

	Velgere nådd 2021	Velgere nådd 2017
SMS	3,4 mill	200 000*
Brev	91 600	36 500**
Tilskudd***	2,6 mill	-

*Disse sidene er undersider av valg.no og kan derfor ikke vise unike brukere.

**Brev og SMS til velgere var et forsøk med begrenset tilfeldig utvalg i 2017

***Basert på egenrapportering fra tilskuddsmottakere

SMS til stemmeberettigede

Valgdirektoratet sendte en SMS til stemmeberettigede onsdag 1. september. SMS ble sendt på begge målformer, men ikke til velgere som har reservert seg mot digital kommunikasjon med det offentlige i kontakt- og reservasjonsregisteret.

Hensikten med utsendelsen var å gi velgerne en påminnelse om valget, og det ble sendt ut til sammen 3,4 mill. SMS. Budskapet var i utgangspunktet knyttet til valgdagen. I en gitt periode ble det stadig økende smitte over hele landet. Derfor prioriterte direktoratet i samarbeid med departementet å endre budskapet til å minne om når man kan forhåndsstemme.

Brev til nye statsborgere

Valgdirektoratet sendte ut 91 600 brev til stemmeberettigede som var registrert som nye statsborgere i Norge i løpet av de åtte siste årene. Brevet ble formulert av Valgdirektoratet og godkjent av Kommunal- og moderniseringsdepartementet,

og inneholdt praktisk informasjon om valget samt en oppfordring om å benytte stemmeretten.

Både brevet og den overnevnte SMS-en gir velgere kort og forståelig informasjon om valg, i tillegg til å gi en påminnelse om at valget nærmer seg.

Tilskudd til informasjonstiltak

Ved utgangen av 2020 hadde Valgdirektoratet tildelt 5,5 mill. kroner til 17 forskjellige tilskuddsmottakere. Fordelt på de prioriterte gruppene ble det bevilget 2,2 mill. kroner til tiltak for å nå unge velgere, 2 mill. kroner til tiltak for å nå velgere med innvandrerbakgrunn og om lag 1,2 mill. kroner for å nå velgere med behov for særskilt tilrettelagt informasjon.

Gitt pandemisituasjonen prioriterte Valgdirektoratet i all hovedsak å prioritere digitale tiltak da disse kunne gjennomføres uavhengig av smittesituasjonen.

Tilskuddsmottakere

Navn	Søkt beløp	Innvilget beløp
Alvim velforening*	210 000	105 000
Be-ni forlag	30 000	30 000
Brusjan AS	900 000	700 000
Foreningen Røverhuset	500 000	350 000
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon Vestland	50 500	100 000
Kultura	180 000	180 000
Minhaj dialogforum*	60 000	60 000
MiRA Ressurscenter for kvinner med minoritetsbakgrunn	980 000	400 000
Nordic Screens AS	1 404 755	700 000
Norsk forbund for utviklingshemmede*	730 771	350 000
NorSom News	250 000	250 000
Osberget AS	150 000	150 000
Splay One	925 000	800 000
Stas artist AS	320 000	320 000
Stiftelsen Døves media*	55 000	55 000
Stiftelsen Klar Tale	483 500	200 000
Svake AS	999 720	700 000
SUM	8 229 246	5 450 000

*Hele eller deler av tilskuddet er tilbakebetalt

Ved inngangen til 2021 hadde Valgdirektoratet mottatt to klager, én fra en avvist søker og én fra en mottaker som klaget på avkortningen av tilskuddet opp mot søkt sum. Begge klagene ble avvist av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Fire tilskuddsmottaker meldte ifra om at de ikke kunne gjennomføre tiltaket sitt på grunn av smittesituasjonen og tilbakeførte tildelte midler på til sammen 210 000 kroner.

Rapportene fra tilskuddsmottakerne viser at tilskuddene samlet sett nådde 2,6 mill. personer.

Valgmateriell

Valgdirektoratet har tilrettelagt for at kommunene kan bestille nødvendig valgmateriell til bruk i stemmegivningsfasen. Valgmateriell omfatter blant annet konvolutter, avkryssingsstemmesedler med punktskrift o.l. Pandemisituasjonen ga noen utfordringer knyttet til produksjon og distribusjon av valgmateriellet. Den relativt lange tiden fra produksjon til valgdag gjorde det vanskelig å gi konkret og detaljert informasjon knyttet til enhver tid gjeldende smittevern. Det ble derfor gitt informasjon på et overordnet nivå, med henvisning til lokale smittevernråd der velger skulle avgi sin stemme.

Det var også utfordrende for kommunene å vurdere mengden av materiell de trengte som følge av pandemien. Valgdirektoratet valgte derfor å bestille inn ekstra mye av en del valgmateriell for å sikre at kommunene hadde tilgjengelig materiell. En del kommuner hadde behov for å få ettersendt ytterligere materiell, og det ekstra opplaget ble distribuert.

Alt fysisk informasjonsmateriell som brosjyrer, plakater og veiledere ble i 2021 oppdatert med Valgdirektoratets utvidede grafiske profil. Informasjonsbrosjyren har også blitt digitalisert ved at den danner grunnlaget for velgersiden på valg.no som igjen ble benyttet i informasjonskampanjen. Dette innebar at informasjonen i materialet måtte fungere like godt på papir som på nett. Valgdirektoratet gjennomgikk derfor alt informasjonsmateriellet for å gi disse et enda klarere og tydeligere språk som skulle fungere på flere flater, og som igjen ville gi velgerne forståelig informasjon om valg.

Formidling av valgresultat og prognoser

Prognoser og valgresultater ble formidlet som planlagt på valgresultat.no fra og med kl. 21.00 på valgdagen. 14 medier inngikk avtale med Valgdirektoratet, og fikk tilgang til prognosen fra og med kl. 19.30, med en sperrefrist for videreformidling til kl. 21.00.

Endringer i geografien knyttet til kommune- og regionreformen førte til at tallene som sammenlignet historisk data ble feil. Dette gjaldt i hovedsak sametingsvalget, og noen områder for stortingsvalget. I uken etter valget ble framstillingen av historiske data korrigert, og dermed mulig å sammenligne historiske data.

Evaluering, analyse og måloppnåelse

Valgdirektoratet har gjennom hele året kartlagt hvor mange som har sett på direktoratets digitale valginformasjon og hvor mange som har vært inne på direktoratets nettsider. Dette sier noe om i hvor stor grad informasjonen er sett. Nyten og effekten av informasjonstiltakene kommer fram ved oppmerksomhetsmålingen, hvor 1512 tilfeldige velgere er

spurt om både benyttelsen av informasjonstiltakene og hvilken effekt tiltakene hadde. Til sammen kan disse fortelle noe om oppnåelsen av målet om at velgerne har nødvendig informasjon om valg.

I det følgende presenteres noen relevante tall for hvor mange som har sett tiltakene og noen vurderinger knyttet til nytten og effekten av disse.

Nøkkeltall nettsider

	Brukere 2021	Sidevisninger 2021	Brukere/sidevisninger 2017
Valg.no	1,9 mill	7,4 mill	863 600/ 4,2 mill
Valglokaler.no	N/A	4,8 mill	2,5 mill
Velgersiden/ digital informasjons- brosjyre	N/A	419 000	N/A
Valgresultat.no	267 400	2,5 mill	220 200/ 2,4 mill

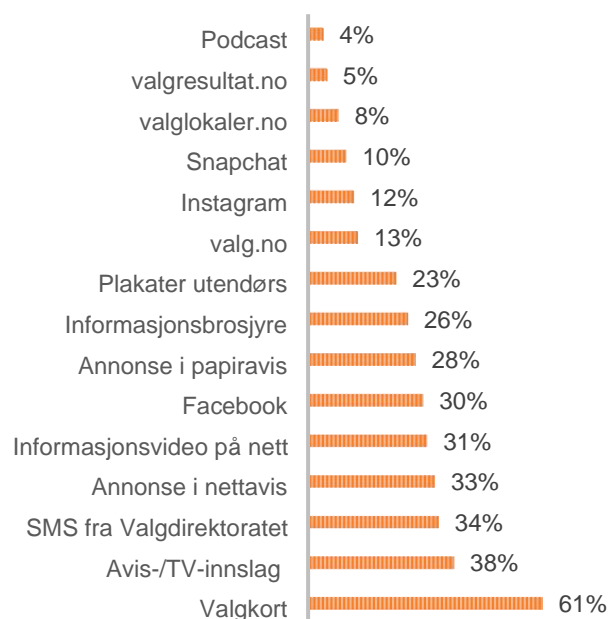
Som nøkkeltallene viser, hadde valg.no 7,4 mill. sidevisninger i 2021. I overkant av 6 mill. av disse visningene fant sted fra starten av forhåndsstemmeperioden 12. august til og med valgdagen. Flest sidevisninger var det på valgdagen 13. september da det ble registrert over én million visninger. Siste dag av forhåndsstemmeperioden og søndag 12. september ble det registrert ca. 500.000 visninger hver av dagene. I perioden er det i gjennomsnitt registrert 175.000 daglige sidevisninger, og dette viser at informasjonsbehovet blant velgerne økte betraktelig fram til og med valgdagen. Det viser også at tilgjengelig informasjon på valg.no er et viktig bidrag i å gi velgerne nødvendig informasjon om valg.

Gjennom hele året har det vært 2,5 mill. sidevisninger på valgresultat.no. Det store flertallet, hele 1,9 mill., skjer i perioden fra valgdagen og den påfølgende uken med en topp på valgkvelden og natten med 1,5 mill. sidevisninger.

Det er informasjon om valglokalenes plassering og åpningstider som er mest vist, etterfulgt av den overnevnte velgersiden som ble utviklet før valget i 2021. Velgerne hadde et behov for å vite hvor man kan stemme, når man kan stemme og hvordan. Informasjonen Valgdirektoratet tilgjengeliggjorde for velgerne var derfor relevant og traff godt.

Totalt har 85 prosent av befolkningen sett informasjon om valget fra Valgdirektoratet i én eller flere av kanalene under.

Andel av innbyggere som har sett informasjonstiltak fra Valgdirektoratet

Dette underbygges av målinger fra kampanjen til Valgdirektoratet. Den viser at 56 prosent av alle over 18 år i Norge har sett en eller flere digitale annonser fra kampanjen. Samtidig viser målingene at også annonser utendørs og i papiraviser fikk god oppmerksomhet.

Videre kommer det frem at budskapet i kampanjen gav velgerne nyttig informasjon om valget og at Valgdirektoratet fremstår som nøytral. Folk ble også mer positive til å stemme etter å ha sett kampanjen, og for 1 av 3 fungerte de som en påminner om å stemme.

Tjenesten valginformasjon med alle dens informasjonstiltak er ut fra tidligere redegjørelse relativt godt benyttet. Oppmerksomhetsmålingen viser at direktoratets informasjonstiltak har blitt sett. Hvilken betydning tiltakene har hatt for velgerne må vurderes inn i konteksten av at befolkningen i utgangspunktet besitter mye relevant informasjon om valget og stemmegivningen, jf. oppmerksomhetsmålingen og opplysningen om at andelen 22 prosent som oppgir at tiltakene gav dem ny informasjon. I dette bildet kan det framheves at særlig yngre velgere og velgere med innvandrerbakgrunn har hatt mest nytte av informasjonstiltakene SMS og brev. Den samme tendensen ses under spørsmålet om informasjonen fra direktoratet hadde effekt på stemmegivningen. De direkte resultatene av tiltakene må dermed kunne sies å være gode.

Det er videre ikke rapportert inn flere eller betydelig store feil eller klager begrunnet med manglende informasjon fra direktoratet. Det er derfor ikke grunnlag for at det er mangler i direktoratets informasjon til velgere om når, hvor og hvordan avgi sin stemme.

På bakgrunn av dette, og med de forbehold som er nevnt, mener direktoratet at det har oppnådd målene for tjenesten valginformasjon. Videre er det grunn til å hevde at det foreligger en god måloppnåelse for hovedmål 2, nødvendig informasjon til velgerne.

Særskilte oppdrag gitt i tildelingsbrev

Kommunal- og distriktsdepartementet ga følgende oppdrag under mål 2 i tildelingsbrevet for 2021:

Oppdrag 1

«Valgdirektoratet skal sørge for elektronisk utsendelse av valgkort i tråd med beslutning fra departementet.

Nøkkeltall valgkort

Antall digitale valgkort	3 510 628
Antall fysiske valgkort	351 667
Antall valgkort åpnet	2
	300 000
Andel digitale valgkort	90,9%
Antall valgkort lest helt eller delvis	1
	150 000
Antall valgkort brukt ved stemmegivning	1
	000 000
Antall henvendelser fra publikum	1518
Andel kommuner som er positive til digitale valgkort	65%
Andel kommuner som ikke skanner valgkort	20%

I perioden 29. juli til 6. august fikk 3,5 av totalt 3,9 mill stemmeberettigede tilsendt valgkortet til sin digitale postkasse eller i Altinn før forhåndsstemmegivningen startet 10. august.

Rundt 350 000 velgere fikk tilsendt valgkortet på papir. Dette var stemmeberettigede som hadde reservert seg mot elektronisk post i kontakt- og reservasjonsregisteret, eller som ikke hadde oppdatert eller bekreftet kontaktinformasjonen sin i registeret de siste 18 månedene.

I hele utsendelsesperioden var det informasjon om valgkort i alle direktoratets kanaler, samt i kampanjene på nett og utendørs. Direktoratet sendte også ut en pressemelding som fikk bred dekning og medieomtale i nasjonal, regional og lokal presse.

Valgdirektoratet og postkasseleverandørene (Digipost, eBoks og Altinn) var forberedt på en del henvendelser knyttet til utsendelsen av valgkort. Totalt håndterte Valgdirektoratet 1518 henvendelser fra velgere om valgkort, noe som anses som relativt lavt opp mot størrelsen på utsendelsen. Også postkasseleverandørene oppgir at de fikk få henvendelser.

Evalueringen fra kommunene viser at de totalt sett er fornøyd med overgang fra fysiske til digitale valgkort.

Samtidig peker de på at noen velgere synes det var vanskelig å bruke valgkortet, og at flere tror at valgkortet er nødvendig for å avgi sin stemme.

Mål 3: God tilgjengelighet ved valg

«God tilgjengelighet for alle velgere uavhengig av funksjonsevne er et viktig demokratisk prinsipp. Direktoratet har ansvar for at kommunene har god informasjon om hvilke krav regelverket stiller, og om hvordan de kan tilrettelegge. Direktoratet skal sørge for at det er mulig for kommunene å anskaffe universelt utformet valgutstyr. Det er også viktig å legge til rette for stemmegivning utenfor landets grenser, og direktoratet skal sørge for at det er mulig å stemme på utenriksstasjoner og andre aktuelle steder i utlandet.»

Styringsparametere

I tildelingsbrevet for 2021 er det under mål 3 gitt følgende styringsparametere:

- Antall kommuner som oppgir å ha universelt utformet valgutstyr sammenlignet med forrige valg
- Antall valglokaler kommunene selv oppgir som tilgjengelig for alle sammenlignet med forrige valg

Arbeid med tilgjengelighet

Valgdirektoratet har arbeidet systematisk og målrettet med å oppnå målet om at det skal være god tilgjengelighet for alle velgere ved valg. Måloppnåelse for direktoratet er også på dette området knyttet til kommunenes faktiske tilrettelegging ved valglokaler og stemmegivninger ved valggjennomføringen i valgår. Evalueringer av tilgjengeligheten er sentralt element i arbeidet med å forbedre tilgjengeligheten, og evalueringene må inneholde vurderinger fra både kommunenes og velgeres ståsted.

Erfaringene og evalueringene fra de siste valggjennomføringene har gitt grunn til å prioritere området noe mer, og sette inn flere ressurser i arbeidet med tilgjengelighet. I hvor stor grad arbeidet for god tilgjengelighet ved valg har vært vellykket, manifesteres ved faktisk valggjennomføring i valgår.

Valgdirektoratet har tidligere i samarbeid med Bufdir utarbeidet en veileder for tilgjengelighet ved valg, der det gis praktiske råd til kommunene om tilrettelegging av gode og tilgjengelige valglokaler. I veilederen er det bl.a. inntatt råd om tiltak som følger besvarelsen for oppdrag 10 i 2020, forslag til tiltak for å øke tilgjengeligheten ved valg for velgere med nedsatt syn. Veilederen er tilgjengelig på valgmedarbeiderportalen og det er angitt hvordan veilederen om tilgjengelighet bør praktiseres. Det er også publisert

omtale av lovendringen om valg av selvvalgt hjelper ved stemmegivningen og praktiseringen av bestemmelsen. I 2021, som i tidligere år, ble det sendt ut informasjonspakker til organisasjoner og kommuner som inneholder tekst og film om hvordan personer med nedsatt funksjonsevne kan få hjelp til å stemme. Det ble videre lagt inn opplysninger på valg.no om hvilke valglokaler som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.

Det er mottatt få negative reaksjoner fra velgere eller organisasjoner om tilgjengelighet ved valget i 2021. Tilbakemeldinger og spørsmål om tilgjengeligheten ved valglokaler ble håndtert og ivaretatt fortløpende underveis i valggjennomføringen. I møte med Blindeforbundet ble det gitt positive tilbakemeldinger om gjennomføringen av valget 2021 og om muligheten for å ha med egenvalgt hjelper.

Praktiseringen av bestemmelsene om velgerens rett til assistanse ved stemmegivningen ble evaluert av ekstern aktør på oppdrag fra direktoratet. Evalueringen viser at det er forbedringsområder, og direktoratet følger opp alle funn i evalueringsrapporten i det videre arbeid med tilgjengeligheten ved valg og retten til assistanse ved stemmegivning.

Resultatene fra evalueringsrapporten til Oslo Economics viser at 91 prosent av kommunene mener samtlige stemmelokaler på valgdagen var universelt utformet. Det er likt som i 2019, men en nedgang fra 2017. Samtidig viser undersøkelsen at 98 prosent av kommunene har oppgitt at samtlige valglokaler i forhåndsstemmeperioden var tilgjengelige for alle velgergrupper. 98 prosent av kommunene oppgir at egnethet og tilgjengelighet til valglokalene på valgdagen var vurdert.

I hovedsak er valglokalene tilgjengelige for alle velgere, mener Institutt for samfunnsforskning som har evaluert tilgjengelighet og tilrettelegging for funksjonshemmede ved stortingsvalget 2021. Forskerne peker samtidig på noen forbedringspunkter, blant annet viser undersøkelsen at valglokalene er noe bedre tilrettelagt for rullestolbrukere enn for synshemmede.

Utenriksstemmegivning

God tilgjengelighet ved valg innebærer også at det skal være mulig å avgi sin stemme dersom man oppholder seg utenlands. Stemmemottakere utenriks ble oppnevnt av direktoratet etter anbefaling fra Utenriksdepartementet. Stemmegivningen utenriks forløp uten avvik eller større hendelser. Enkelttilfeller hvor noen ambassader hadde begrenset sin åpningstid, ble raskt oppklart slik at velgere i utlandet fikk avgitt sin stemme.

Oppsummert viser tilbakemeldingene og evalueringene at situasjonen er god, men at det fortsatt er enkelthendelser der velgere med behov for tilrettelegging ikke blir så godt ivaretatt som ønskelig. Det er også noe arbeid som gjenstår før alle valglokaler er universelt utformet.

Det er for øvrig ikke rapportert inn store feil eller mangler ved tilgjengeligheten for velgere ved valget 2021.

En kvalitativt god analyse av måloppnåelse på området tilgjengelighet er vanskelig. Direktoratet legger til grunn opplysninger om at det ikke er meldt inn feil eller mangler på området, og kommunenes tilbakemeldinger om tilgjengelige og universelt utformede valglokaler.

På bakgrunn av dette vurderer Valgdirektoratet at målet om god tilgjengelighet ved valg er oppnådd.

Særskilte oppdrag gitt i tildelingsbrev

Kommunal- og moderniseringsdepartementet gir følgende oppdrag under mål 3 i tildelingsbrevet for 2021:

Oppdrag 2

«Valgdirektoratet skal legge til rette for at forbedret universelt utformet valgutstyr er tilgjengelig for kommunene til valget i 2021.»

Leverandøren av valgutstyr BICO åpnet nettbutikken for bestilling i januar. Det var behov for å utvide bestillingstiden, og i slutten av mars ble bestillingene satt i produksjon. Nytt ved årets valg var salg av urner i plast. Dette for å gjøre urnen lettere å bære samt å oppbevare utenom valgperiodene.

Pandemien gav noen utfordringer for leverandøren med hensyn til besiktelse av produksjon, og leveransetid. Frakt av valgutstyr ble en utfordring, både for å rekke leveranse før stemmegivningen startet, men også kostnadmessig. BICO avklarte tidlig at valgutstyret ikke rakk fram til kommunene til tidligstemmegivning startet, men alt var på plass innen forhåndsstemmeperioden. Direktoratet bistod også på ekstrakostnader på frakt, da kontainermangel førte til svært høye fraktpriser.

Oppdrag 3

«Direktoratet skal utrede hvilke tekniske hjelpemidler som kan gjøre stemmingen enklere for velgere med nedsatt funksjonsevne.»

Valgdirektoratet har gjennomført møter og hatt dialog med et utvalg brukerorganisasjoner for å drøfte hvilke tekniske hjelpemidler som kan gjøre stemmingen enklere for velgere med nedsatt funksjonsevne. På bakgrunn av dette, samt øvrige innspill fra evalueringer og direktoratets egne vurderinger, leverte direktoratet utredning i tråd med oppdraget innen fristen 15. juni.

Oppdrag 4

«Direktoratet skal legge til rette for at velgerne får informasjon om hvilke valglokaler som er tilgjengelig for alle velgere.»

I 2020 utarbeidet Valgdirektoratet i samarbeid med Barne- og familiedirektoratet (BUFDIR) en veileder for tilgjengelighet. Veilederen skal hjelpe kommunene i sitt arbeid med å benyttevalglokaler som oppfyller kravene om tilgjengelighet, eller å gjøre tilpasninger på valglokaler som hadde behov for det.

Samtidig utviklet Valgdirektoratet en løsning slik at det på valglokaler.no ble synlig gjennom et enkelt symbol og tekst hvilke valglokaler som kommunene selv mente oppfylte kravene i veilederen.

En gjennomgang viste at halvparten av valglokalene på valglokaler.no ble betegnet som tilgjengelig for alle. Det er grunn til å tro at det er langt flere valglokaler som oppfyller kriteriene for tilgjengelighet. Dette baserer på kommunes egne vurdering av tilgjengelighet i evalueringer, en ekstern evaluering av tilgjengelighet ved valget i 2019 og 2021. I tillegg ser det ut til å mange kommuner ikke kjente til tilgjengelighetsfunksjonen på valglokaler.no da mange kommuner ikke har oppgitt noen av sine valglokaler som tilgjengelige. Valgdirektoratet kommer derfor til å gi tydeligere informasjon om dette til kommunene ved kommende valg.

Evalueringene viser at det store flertallet av kommuner har stor nytte av veilederen, som et nyttig verktøy for å gjøre valget tilgjengelig for alle. Samtidig viser evalueringen at noen bykommuner ikke klarer oppfylle kravet om kort avstand mellom valglokale og handicaparkeringsplass. De ønsker derfor en større grad av differensiering av kravene i veilederen.

Oppdrag 5

«Direktoratet skal i samarbeid med departementet få gjennomført en ekstern evaluering av praktiseringen av bestemmelsene om rett til assistanse ved stemmegivningen.»

Valgdirektoratet utarbeidet kravspesifikasjon for oppdraget, og la ut anbudskonkurranse med tilbudsfrist 21. juni. Det kom inn kun ett tilbud i konkurransen. Direktoratet gjennomførte flere møter med leverandøren for detaljering av oppdraget. Undersøkelsen ble gjennomført ved bruk av spørreskjema. Rapport fra undersøkelsen ble levert innen tidsfristen 31. desember.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering av styring og kontroll

Valgdirektoratet jobber kontinuerlig for å sikre at organisasjonen når sine mål, og er i stand til å ivareta sine tjenester på en trygg og forsvarlig måte. Ledelse og ansatte jobber sammen om å opprettholde en effektiv drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler.

I 2021 har valgdirektoratet innrettet organisasjonen for å gjennomføre stortingsvalget og sametingsvalget. For å sikre en god valggjennomføring har det vært et tett samarbeid med departementet gjennom faste styringsmøter, statusmøter og rapportering gjennom året.

Valgdirektoratet er en liten organisasjon med få ressurser innen flere kritiske fagområder. Direktoratet har en stor avhengighet til andre offentlige og private aktører for å kunne levere våre tjenester med nødvendig kvalitet og sikkerhet. Nære formaliserte samarbeid med disse aktørene gjør at samfunnsoppdraget samlet sett ivaretas på en god måte.

Vårt overordnede mål om å opprettholde høy tillit til valg og demokratiet i befolkningen gjennom å sikre frie, direkte og hemmelige valg skal alltid ligge til grunn i arbeidet med risiko og sårbarhet.

Vesentlige forhold

Risikostyring og internkontroll

Valgdirektoratet har i løpet av 2021 foretatt løpende analyser av risiko og sårbarhet knyttet til virksomhetsstyring og valggjennomføringen. Fokuset har vært på å utarbeide gode beskrivelser av mulige hendelser og tiltak med tilhørende sannsynlighet og konsekvens knyttet til hvert mål og delmål i tildelingsbrevet.

Ved månedlige analyser, og hyppig rapportering til KDD, har risikostyringen i Valgdirektoratet hatt høy prioritet, og bidratt til at det ikke oppstod kritiske hendelser i valggjennomføringen. Risikoanalysene er oversendt KDD i henhold til angitte frister i styringskalenderen for 2021.

Basert på helhetsvurdering av risiko og sårbarhet er Valgdirektoratets vurdering at samfunnsoppdraget er levert i tråd med instruks og tildelingsbrev. Forhold i samfunnet ellers, som f.eks. utviklingen i Covid-19 pandemien, har vært utfordrende, men har ikke påvirket valggjennomføringen i vesentlig grad.

Valgdirektoratet har kommet langt i arbeidet med internkontroll i organisasjonen, og vurderer tilstanden som god. Siden oppstarten i 2016 har organisasjonen arbeidet med utvikling av internkontroll etter DFØ sin veileder. Det er utarbeidet policyer og retningslinjer for styring og kontroll i organisasjonen. I tillegg er det etablert prosesser og håndbøker for økonomistyring og personalhåndtering. Interne og eksterne tjenester er dokumentert i detaljerte tjenestebeskrivelser. Alle styrende dokumenter er koordinert i et dokumenthierarki, som er tilgjengelig for alle ansatte i Valgdirektoratet.

Personvern

Samtlige kommuner og fylkeskommuner har signert avtale om behandling av personopplysninger ved kommuner og fylkeskommuner for bruk av valgadministrasjonssystemet EVA i valggjennomføringen. Avtalen forplikter Valgdirektoratet til å behandle personopplysninger på vegne av kommuner og fylkeskommuner på en sikker måte, og i samsvar med den til enhver tid gjeldende lovgiving. Avtalen vil også gjelde for valget i 2023.

Bemannings-, kapasitets- og kompetansesituasjon

For Valgdirektoratet varierer bemanningssituasjonen fra mellomvalgsår til valgår. I et valgår er det behov for midlertidig arbeidskraft for å løse alle oppgaver knyttet til valggjennomføringen.

Antall avtalte årsverk har økt fra 25 i 2020 til 32 i 2021. Denne økningen skyldes i hovedsak at organisasjonen i 2020 hadde flere ubesatte stillinger, som ble besatt i 2021. I tillegg har Valgdirektoratet styrket systemavdelingen med utviklerkompetanse siden valgåret 2019.

Det har vært viktig å fortsette arbeidet med å rekruttere og sikre kompetansen i hele organisasjonen fram mot valget i 2021. Det har også vært et midlertidig behov for å leie inn eksterne IT-konsulenter for å sikre nødvendig kapasitet til å

gjennomføre planlagte prosjekter og oppgaver innen drift av systemer. Direktoratet har også hatt behov for innleid spesialkompetanse knyttet til sikkerhet og beredskap.

De fleste av kompetansehevingstiltakene i kompetanseplan for 2021 er utført, selv om koronapandemien har medført noen avlyste kurs. De fleste kompetansehevende tiltak har latt seg gjennomføre digitalt. Det er foretatt kompetanseheving blant annet innen offentlige anskaffelser, organisasjon og ledelse, prosjektledelse, økonomi og regnskap og systemutvikling.

Prosjekter og systemer

Det har ikke vært gjennomført noen strukturelle endringer i organisasjonen i 2021. På tvers av linjestrukturen har det vært gjennomført flere store og små prosjekter rettet mot valggjennomføringen. I etterkant av valggjennomføringen har det vært gjennomført en tverrfaglig evaluering av alle tjenesteområdene i organisasjonen og samhandlingen internt.

Den interne evalueringen har hatt til hensikt å legge til rette for bedre måloppnåelse, leveranseevne og samhandling internt. Evalueringen har hatt en styrkebasert tilnærming. Alle direktoratets medarbeidere har vært involverte i prosjektgruppene i evalueringen. Evalueringen har resultert i en bredt forankret situasjonsbeskrivelse og læringspunkter for forbedret mål- og resultatstyring og samhandling.

I november innførte direktoratet nytt faktura- og innkjøpssystem i henhold til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring sin plan for utrulling av det nye systemet. Det nye systemet er en fullt integrert del av dagens eksisterende økonomisystem. På sikt skal dette bidra til at det skal være lettere å bruke dataene i styringsinformasjon.

Forvaltning av eiendeler

Valgdirektoratet har eiendeler innen områdene inventar og teknisk IT-utstyr. Inventar består av kontormøbler og kontorutstyr i kontorlokalene i Tønsberg og på den ansattes hjemmekontor. Teknisk IT-utstyr består av kontormaskiner, skannere, servere og annen infrastruktur knyttet til drift av fagsystemene i valggjennomføring. I tillegg eier Valgdirektoratet ansattes IT-skjermer både i kontorlokalene og på hjemmekontor samt mobiltelefoner. Alle eiendeler er i sin helhet kostnadsført ved anskaffelse.

Riksrevisjonen

Det er gjennomført digitale møter med Riksrevisjonen i 2021. Direktoratet har fremskaffet den dokumentasjonen revisjonen har etterspurt, og avlegger årsregnskapet innen frist. Riksrevisjonen har ikke hatt merknader til årsregnskapet.

Informasjonssikkerhet

Valgdirektoratet jobber kontinuerlig med å forbedre sikkerheten i direktoratet, både internt og i tjenestene som

leveres. Det er tett samarbeid med sentrale samfunnsaktører på området. Direktoratet samarbeider med blant annet Nasjonale sikkerhetsmyndigheter (NSM), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) for å opprettholde et oppdatert bilde på trusler, sårbarheter og anbefalte sikringstiltak.

Valgdirektoratet har løpende fulgt med på anbefalinger fra NSM knyttet til covid-19-situasjoner og iverksatt de tiltak som anses som relevante.

Løpende gjennom året har Valgdirektoratet gjennomført kompetansehevende tiltak på sentrale ressurser innenfor sikkerhetsområdet. Dette innebærer blant annet deltagelse på relevante konferanser, opplæring via e-læringskurs fra NSM og ulike aktiviteter knyttet til nasjonal sikkerhetsmåned.

I 2021 gjennomførte NSM tilsyn på Valgdirektoratets arbeid med sikkerhet. Endelig rapport fra tilsynet er mottatt, og det er startet arbeidet med å utbedre funn. Dette arbeidet forventes avsluttet 1. april 2022.

Valgdirektoratet gjennomførte også i 2021 anskaffelse av løsning for å monitorere klienter hos kommuner og fylkeskommuner som benytter EVA. Løsningen gjorde at Valgdirektoratet kunne varsle sluttbruker av EVA dersom det ble avdekket unormal aktivitet på klientene.

Utsagn fra Direktør Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Sofie Nystrøm, 11.02.2022:

"Det aller viktigste oppdraget i 2021 var valget. Vi gjennomførte utstrakt rådgivning til politikerne våre, skjerpet overvåkingen i cyberdomene. Ved beredskap i sosiale medier, gjennomførte tilsyn med sikkerheten, og sammen med Valgdirektoratet og tjenestene gjorde vi alt det vi kunne for å sikre et trykt og korrekt Stortings- og sametingsvalg. Der lykkes vi!"

Forvaltning og drift av EVA

Systemsikkerhet

Valgdirektoratet arbeider kontinuerlig med å forbedre sikkerheten i systemene og har ifm. valggjennomføringen hatt løpende fokus på oppfølging av avdekte sårbarheter og utbedring av disse. Biblioteker og systemer levert av tredjepart har blitt overvåket og oppgradert fortløpende ved behov.

Drift av systemer

Valgdirektoratet drifter selv de IT-tekniske installasjonene som kreves for å levere tjenestene i EVA. I 2021 har det i hovedsak vært arbeidet med å sikre leveransen av EVA porteføljen til sluttbruker. EVA åpnet for sluttbruker primo

januar, videre ble det også levert miljøer til opplæring og prøvevalg for kommuner og fylkeskommuner.

I første halvår gjennomførte NSM penetrasjonstester mot valgsystemene, og sluttrapporten etter denne ble overlevert i begynnelsen av mai. Prioriterte avvik ble håndtert og anbefalte tiltak implementert.

Etablering av beredskapsavtaler, med relevante leverandører til systemene, ble gjennomført i forkant av valggjennomføringen. Det ble opprettet samhandlingskanaler for beredskapsarbeidet og opplæring av personell ble foretatt.

Fortsatt utvidet bruk av hjemmekontor ifm. covid-19-pandemien har Valgdirektoratet sikret og videreutviklet hjemmekontorløsning for ansatte og innleide konsulenter.

Personalmessige forhold og arbeidsmiljø

2021 har vært et utfordrende år for arbeidsmiljøet i Valgdirektoratet. Koronapandemien har gjort det nødvendig å gjennomføre store deler av arbeidsoppgavene fra hjemmekontor. Alle ansatte har i perioder jobbet 50-100 prosent hjemmefra, med Microsoft Teams som kommunikasjonsverktøy. Det er gjennomført månedlige allmøter med felles informasjon og status fra avdelingene, og i tillegg har avdelingene gjennomført avdelingsmøter og fagmøter

Samarbeidsforum, som er sammensatt av representanter fra arbeidsgiversiden, arbeidstakerorganisasjonene og verneombudet, har møte hver annen måned. Det er i løpet av 2021 avholdt 6 møter, og forumet har behandlet 51 saker innen fagområdet for HR, arbeidsmiljø og lønn.

Valgdirektoratet har i 2020-21 arbeidet med lederutvikling/medarbeiderutvikling. Ledergruppen har gjennomført lederutviklingsprogram med ekstern støtte. Program for medarbeiderutvikling startet opp i november, og vil fortsette i 2022.

Likestilling og diskriminering

Valgdirektoratet har lagt til grunn veilederen «Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten» i arbeidet med likestilling og diskriminering. I denne sammenheng vises det til vedlegg, *Tabell 1: Registreringsskjema for tilstandsrapportering (kjønn)* og *Tabell 2: Tiltaksoversikt og handlingsplan for Valgdirektoratet*.

Oppfølging av inkluderingsdugnaden

Gjennom 2021 har Valgdirektoratet fulgt opp arbeidet med inkluderingsdugnaden gjennom virksomhetsplan og handlingsplan. Det er satt opp mål og tiltak som faste rapporteringspunkter. Med en andel på 33,3 prosent ble

prosentmålet oppnådd i 2021. Samarbeidet med NAV er blant tiltakene som har bidratt mest til at målet er nådd.

Handlingsplan 2021:

	Tiltak	Status
1	Handlingsplan skal tas opp i leder-/resultatsamtaler i 2021.	Handlingsplan er gjennomgått i ledermøter og individuelle resultatsamtaler med hver avdelingsleder.
2	Mangfold og inkludering skal settes opp i virksomhetens kompetanseplan. Ledere og HR-medarbeidere skal benytte DFØs digitale kurstilbud.	Tiltak for mangfold og rekruttering er satt opp i virksomhetsplan og handlingsplan. DFØs digitale kurstilbud er benyttet, for økt kompetanse på området, både av avdelingsledere og HR-personell.
3	Alle ledere skal gjennomføre e-læringskurs i mangfoldsrekruttering.	Alle ledere har gjennomført kurset.
4	Ved ledige stillinger skal Trainee – programmet, for personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV, bli vurdert.	Utlyste stillinger er vurdert for Trainee-programmet.
5	Jobbanalyse ved hver utlysning skal gjennomføres	Det er gjennomført grundig jobbanalyse ved hver utlysning.
6	Samarbeid med det lokale NAV-kontoret, for å øke tilfanget av søkere til ledige stillinger, skal gjennomføres.	Det er et godt samarbeid med lokalt NAV-kontor om aktuelle kandidater ved ansettelser.

Valgdirektoratet har innrettet rekrutteringsprosessene for å nå målene i inkluderingsdugnaden. Det er en stor utfordring å nå fram til søkere i målgruppen. Det er en liten andel av den totale søkermassen som oppgir hull i CV eller sin funksjonsevne i søknaden, og det har heller ikke kommet fram i intervjuer underveis. Direktoratet vil fortsette å arbeide for å nå frem til alle aktuelle søkere, og skape tillit til at søkere behandles likt.

Blant målene i direktoratets handlingsplan for inkluderingsdugnaden, er det satt opp tiltak for en mer aktiv rolle i rekrutteringen. Blant annet ved å øke samarbeidet med NAV, arbeidstiltaksbedrifter eller andre for å få kandidater i målgruppen til å søke på utlyste stillinger.

Valgdirektoratet har hatt 6 ansettelsesprosesser i 2021, hvorav 2 til faste stillinger og 4 til midlertidige stillinger av kort varighet. Ved ansettelse i de midlertidige stillingene

gjennomførte direktoratet et samarbeid med NAV, og klarte å rekruttere innen målgruppen.

Ansettelses	2021
Nyansettelser totalt	6
Nyansettelser innen målgruppen	2
Andel nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV	33,3%

Lærlinger

Valgdirektoratet har inngått samarbeidsavtaler med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) hvor Valgdirektoratet kjøper tjenester på områdene arkiv, sentralbord, sikkerhet, renhold, kantine og IKT-tjenester. Direktoratet samarbeider med DSB om bruk av lærlinger innen disse områdene. Begrunnelsen for samarbeidet er at det ikke er nok aktiviteter i Valgdirektoratet alene til å oppfylle kravene til et lærlingeforløp. Det har vært 3 IKT-lærlinger hos DSB, som har Valgdirektoratet i sin portefølje i 2021.

Hvert år tar Valgdirektoratet imot praksisstudenter fra universiteter, som følger et strukturert opplegg som er planlagt på forhånd. I 2021 hadde vi to studenter fra statsvitenskap ved UiO som praksisstudenter hos oss.

Bærekraftsmålene

Valgdirektoratet har gjennomgått bærekraftsmålene og delmålene knyttet til det enkelte mål, og lagt til rette for å sikre oppfølging på de områdene som anses relevant for virksomheten.

	Mål	Virksomhetens oppfølging
5	Likestilling mellom kjønn	Lagt til rette for full likestilling i rekruttering og personalpolitikk
8	Anstendig arbeid og økonomisk vekst	Egen handlingsplan for inkludering (ref. separat rapportering) Følger statens retningslinjer og regelverk for å legge til rette for et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere

V. Vurdering av framtidssutsikter

Valgdirektoratet kan, etter systematisk evaluering og god planlegging og styring, se tilbake på et år med god måloppnåelse og tilrettelegging og gjennomføring av en sikker og korrekt valggjennomføring i 2021. Det har vært en tett og god dialog med kommunene, fylkeskommunene og Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i arbeidet.

Valgdirektoratet har, gjennom kontinuerlig organisasjons- og kompetanseutvikling, arbeidet systematisk med videreutvikling av interne rutiner og tjenestene til valggjennomføringen. Resultatoppnåelsen og interne evalueringer viser at Valgdirektoratet er godt rustet til å ivareta og løse samfunnsoppdraget i tråd med instruks og tildelingsbrev. Dagens ramme samt planlagte tiltak og prioriteringer, gir et godt grunnlag for evnen til å løse samfunnsoppdraget på både kort og lang sikt.

Kommunene og fylkeskommunene vil fortsatt være Valgdirektoratets primære målgruppe, og omfanget av tjenester til valggjennomføring forventes i hovedsak å bli videreført og videreutviklet innenfor de samme rammer. Valgdirektoratet vil arbeide aktivt med regjeringens mål om økt digitalisering innenfor Valgdirektoratets oppgaveportefølje, og utrede mulighetene for effektivisering og forenkling sammen med kommunene, fylkeskommunene og KDD.

Valgdirektoratet, i tett samarbeid med kommunene og fylkeskommunene, er i gang med forberedelsene til valget i 2023.

Et fortsatt sterkt fokus på god kommunikasjon og åpenhet knyttet til valg og valggjennomføring vil bidra til å opprettholde høy tillit til valg og valggjennomføring i befolkningen. Sikkerhet og beredskap vil fortsatt stå sentralt i Valgdirektoratets videre arbeid, og bidra til å opprettholde høy tillit til valg og valggjennomføring i befolkningen. Videreføring av et nært samarbeid med statlige og private aktører innen sikkerhet og beredskap og kontinuerlig modernisering og videreutvikling av systemstøtten vil være kritisk for å opprettholde en tjenestekvalitet som sikrer frie, direkte og hemmelige valg i fremtiden.

I 2022 vil Valgdirektoratet videreføre arbeidet med strategisk utvikling av tjenester og målrettet kompetansebygging parallelt med tilrettelegging for en sikker og korrekt valggjennomføring i 2023.

Det pågående arbeidet med NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg — Ny valglov fra valglovutvalget vil i stor grad kunne legge premisser for videreutviklingen av Valgdirektoratet, både med hensyn til rolle, ansvar og tjenesteportefølje.

Resultatoppnåelsen og interne evalueringer viser at Valgdirektoratet er godt rustet til å ivareta og løse samfunnsoppdraget i tråd med instruks og tildelingsbrev

VI. Årsregnskap

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2021

Formål

Valgdirektoratet skal bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valggjennomføringen.

Valgdirektoratets overordnede prioritering for 2021 var å bidra til en korrekt, sikker, åpen og tillitvekkende gjennomføring av Stortingsvalget og Sametingsvalget.

Åpenhet om hvordan valg gjennomføres er viktig for å opprettholde befolkningens tillit til demokratiet. Valgdirektoratet må sørge for å ivareta dette, samtidig som det må følge opp det til enhver tid gjeldene trusselbildet og gjøre nødvendige sikkerhetstiltak.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i tråd med regelverket for økonomistyring i staten og krav fra Kommunal og distriktsdepartementet i virksomhets- og økonomiinstruks for Valgdirektoratet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Valgdirektoratets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I Prop.1 S (2020–2021), jf. Innst.16 S (2020–2021), ble Valgdirektoratet tildelt en driftsbevilgning på 111,3 mill. kroner over kap. 578, post 01 og en bevilgning til informasjonstiltak over post 70 på 5,5 mill. Med overført bevilgning på 2,6 mill. kroner knyttet til mindretgift i 2020, var total bevilgning over post 01 og 70 i 2021 på 119,4 mill. kroner. I nysalderingen ble budsjettet nedjustert med 15 mill. kroner, slik at bevilgning ved årets slutt var 104,4 mill. kroner.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte driftsutgifter over post 01 summerte seg til 90,6 mill. Av dette utgjorde utbetalinger til lønn og sosiale utgifter 31,6 mill. kroner, og andre driftsutgifter 59,0 mill. kroner.

Valgdirektoratet har en mindretgift i 2021 på post 01 på 7,9 mill. kroner. Opprinnelig budsjett tok utgangspunkt i et tilnærmet normalår for aktiviteter knyttet til valggjennomføring og reisevirksomhet. Mindretgiften skyldes hovedsakelig mindre utgiftskrevende aktivitet i forbindelse med valggjennomføring og opplæring enn opprinnelig budsjettet. Det største enkeltelementet som bidro til mindretgiften, var digitalisering av valgkortene, ved reduserte utgifter til porto og trykking. Det vises til kap.III for nærmere omtale. I tillegg ble det budsjettet pandemirelaterte utgifter, som ikke ble benyttet. Også mindre reisevirksomhet som følge av koronapandemien har bidratt til mindretgiften.

Post 70 har et mindretgift på 0,3 mill. kroner. Valgdirektoratet har mottatt tilbakebetaling av ubrukte tilskuddsmidler fra enkelte av tilskuddsmottakerne.

Valgdirektoratet søker om overføring av ubrukte midler på 4,8 mill. kroner fra 2021 til 2022.

Mellomværende med statskassen utgjorde 1,3 mill. kroner per 31. desember 2021. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværendet består av. Foruten rapportert mellomværende, har Valgdirektoratet pådratt seg en leverandørgjeld på 0,2 mill. kroner. Beløpene fremkommer ikke som utgift i årsregnskapet, jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 8 Tilleggsopplysninger.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Valgdirektoratet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen vil foreligge innen 1. mai 2022. Beretningen blir publisert på Valgdirektoratets nettsider.

Mvh.

Bjørn Berg
Direktør, Valgdirektoratet

Tønsberg, 15.03.2022

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte

belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Noter viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskontro) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifisering og leverandørspesifisering. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og Mindreutgift
0578	Valgdirektoratet, driftsutgifter	01	98 887 000	90 965 180	7 921 820
0578	Informasjonstiltak	70	5 537 000	5 239 574	297 426
1633	Nettoordning for MVA i staten	01	0	12 654 275	
Sum utgiftsført			104 424 000	108 859 030	7 219 245

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt (-)
5309	Tilfeldige inntekter	29	0	39 264	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	0	3 862 531	
Sum inntektsført			0	3 901 795	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet				104 957 235	
---	--	--	--	--------------------	--

Kapitalkontoer					
60094401	Norges Bank KK/innbetalinger			1 157 158	
60094402	Norges Bank KK/utbetalinger			-105 771 299	
705034	Endring i mellomværende med statskassen			-343 095	
Sum rapportert				0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				
Konto	Tekst	31.12.2021	31.12.2020	Endring

705034	Mellomværende med statskassen	-1 283 276	-940 181	-343 095
--------	-------------------------------	------------	----------	----------

Note A - Forklaring av samlet tildeling

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra 2020	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0578.01	2 622 000	96 265 000	98 887 000
0578.70		5 537 000	5 537 000

Note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til 2022

Kapittel og post	0578.01
Merutgift(-)/mindre utgift	7 922 820
Merutgift(-)/mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	7 922 820
Sum grunnlag for overføring	7 922 820
Maks. overførbart beløp *	4 813 000
Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten	4 813 000

* Maksimalt beløp som kan overføres er 5 prosent av årets bevilgning på post 01

	Note	2021	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0	0
Andre innbetalinger	1	1 120	30 246	11 000
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		1 120	30 246	11 000
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Utbetalinger til lønn	2	31 560 860	23 660 088	28 907 351
Andre utbetalinger til drift	3	58 991 004	21 509 679	78 383 396
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		90 551 864	45 169 767	107 290 746
Netto rapporterte driftsutgifter		90 550 744	45 139 521	107 279 746
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Utbetaling til investeringer	5	413 997	892 117	0
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	440	332	26 265
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		414 437	892 449	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		414 437	892 449	26 265
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	16 586	1 224
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	16 586	1 224
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	5 239 574	0	5 032 538
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		5 239 574	0	5 032 538

Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *				
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		39 264	30 400	42 100
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		3 862 531	2 927 965	3 535 994
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		12 654 275	5 058 370	18 705 105
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		8 752 481	2 100 005	15 127 011
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		104 957 235	48 115 388	127 464 337
Oversikt over mellomværende med statskassen **				
Eiendeler og gjeld				
Fordringer		0	0	-1 500
Kasse		0	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0	0
Skyldig skattetrekk		-1 260 410	-923 246	-1 175 554
Skyldige offentlige avgifter		-22 866	-16 935	-33 769
Annen gjeld		0	0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-1 283 276	-940 181	-1 210 823

Note 1 – Innbetalinger fra drift

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>			
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>			
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>			
Sum salgs- og leieinnbetalinger	0	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>			
<i>Annen driftsrelatert inntekt</i>	1 120	30 246	11 000
Sum andre innbetalinger	1 120	30 246	11 000
Sum innbetalinger fra drift	1 120	30 246	11 000

Note 2 – Utbetaling til lønn

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Lønn	25 283 627	18 837 363	22 905 200
Arbeidsgiveravgift	3 862 531	2 927 965	3 535 994
Pensjonsutgifter*	2 854 218	2 125 046	2 415 327
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-861 573	-455 111	-401 362
Andre ytelser	422 057	224 824	452 192
Sum utbetalinger til lønn	31 560 860	23 660 088	28 907 351
Antall utførte årsverk:	30,32	23,39	29,64

* Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats for 2021 er 12,0 prosent. Premiesatsen for 2020 var 12,0 prosent.

Note 3 – Andre driftsutgifter

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	1 468 342	1 559 133	1 455 281
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	8 108	0	121 523
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	118 527	79 579	95 959
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	7 238	3 265	1 729
Mindre utstyrsanskaffelser	427 846	583 859	7 732 619
Leie av maskiner, inventar og lignende	6 432 423	4 911 981	3 632 815
Kjøp av konsulenttjenester	19 488 977	6 310 065	13 919 771
Kjøp av fremmede tjenester	9 304 966	6 565 592	11 689 704
Reiser og diett	172 435	82 728	538 081
Øvrige driftsutgifter	21 562 142	1 413 478	39 195 914
Sum andre utbetalinger til drift	58 991 004	21 509 679	78 383 396

Note 4 – Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>			
Renteinntekter	0	0	0
Valutagevinst	0	0	0
Annen finansinntekt	0	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0	0

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>			
Renteutgifter	440	332	26 095
Valutatap	0	0	171
Annen finansutgift	0	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	440	332	26 265

Note 5 – Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til investeringer</i>			
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	413 997	892 117	0
Sum utbetaling til investeringer	413 997	892 117	0

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>			
Kapitalinnskudd	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0	0

Note 6 – Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	0	16 586	1 224
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	16 586	1 224

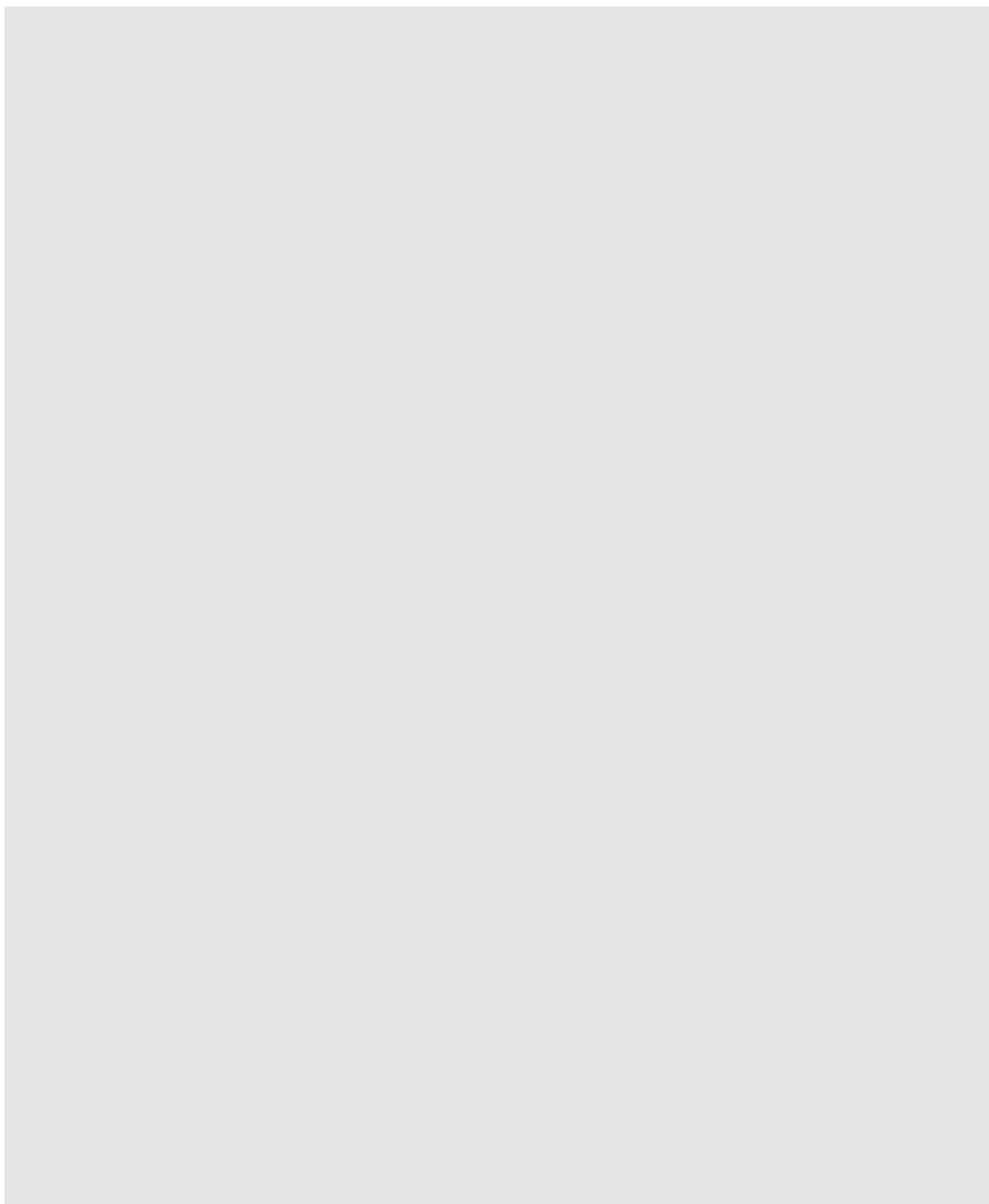
Note 7 – Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Tilskudd til finansielle foretak	5 239 574	0	5 032 538
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	5 239 574	0	5 032 538

Del A – Forskjellen mellom avregning og mellomværende med statskassen

		31.12.2021	31.12.2021	
		Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler				
	Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	Sum	0	0	0
Omløpsmidler				
	Kundefordringer	0	0	0
	Andre fordringer	0	0	0
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
	Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld				
	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld				
	Leverandørgjeld	-215 656	0	-215 656
	Skyldig skattetrekk	-1 260 410	-1 260 410	0
	Skyldige offentlige avgifter	-22 866	-22 866	0
	Annen kortsiktig gjeld	0	0	-411 422
	Sum	-1 498 932	-1 283 276	-215 656
Sum		-1 498 932	-1 283 276	-215 656

VII. Vedlegg

Tabell 1: Registreringsskjema for tilstandsrapportering (kjønn)

		Kjønnsbalanse			Lønn		Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldrepermisjon		Legemeldt sykefravær		Tiltak 1		Tiltak 2	
		M%	K%	Total(N)	M (kr)	K (kr)	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Totalt i virksomheten	I år	61,1	38,9	32	759.777	780.257	0	0	9,1	14,3	41,2	58,8	0,3	5,9	0	0	0	0
	I fjor	66,67	33,33	25	716.243	785.432	0	0	0	0	89,5	10,5	0,9	0,9	0	0	0	0
Toppleidelse (Eks. ekspedisjonssjef/direktør)	I år	100	0	1	1.300.000	0	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Årslønn pr. heltidsekvivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværersprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.											
	I fjor	100	0	1	1.206.960	0												
Mellomledelse (Eks avdelingsledere)	I år	0	100	4	0	944.648												
	I fjor	0	100	4	0	902.048												
Kategori 1 (eks. seniorrådgiver)	I år	65,21	34,78	23	753.604	739.181												
	I fjor	72,22	27,78	16	720.254	692.139												
Kategori 2.(eks rådgiver)	I år	100	0	3	610.567	0												
	I fjor	100	0	4	580.528	0												
Kategori 3.(eks. 1. konsulent)	I år	0	0	0	0	0												
	I fjor	0	0	0	0	0												
Kategori 4.(eks konsulent /sekretær)	I år	0	100	1	0	451.300												
	I fjor	0	0	0	0	0												
Evt. timelønnte i virksomheten	I år	0	0	0	0	0												
	I fjor	0	0	0	0	0												

Tabell 2: Tiltaksoversikt og handlingsplan for Valgdirektoratet

Personal-område	Bakgrunn for tiltak	Beskrivelse av tiltak	Mål for tiltakene	Ansvarlig	Frist / Status	Resultat
Rekrut-tering	Rekruttere innen målgruppe for mangfold og inkludering	Jobbet med mangfold og inkludering i stillingsannonser, og i utvelgelse av søkere. Velger alltid ut søkere fra begge kjønn hvis alle er kvalifiserte Kontakt med NAV ved midlertidige stillinger	Ansette innen målgruppene Bidrar til at arbeidsmiljøet blir mer mangfoldig	Ledelse og HR	31.12. hvert år	Ansatte personer i midlertidige stillinger i samarbeid med NAV. Rekrutterte fra gruppen med hull i cv iht handlingsplan for inkluderingsdugnaden.
Forfrem-melse og utviklings-muligheter	Like muligheter for begge kjønn Utvikle og beholde kompetanse til det beste for hver enkelt ansatt og for organisasjonen	Ha fokus på like muligheter blant alle ansatte Lage kompetanseplan med Valgdirektorats og de ansattes behov Stimulere til kompetanseutvikling	Beholde ansatte Være konkurransedyktig ved rekruttering	Ledelse og HR Den enkelte ansatte	31.12..hvert år	Det er gjennomført kompetanseutviklingstil- tak for flere ansatte, og det er like muligheter for alle ansatte.
Lønns- og arbeids- vilkår	Likelønn skal være en av kriteriene ved lønnsforhandlingen	Lønns- og resultatsamtaler Oversikt over helheten i organisasjonen for kvalitetssikre likelønn	Sikre kvalitet i lønnsutvikling for alle ansatte, uavhengig av kjønn. Like lønnsvilkår for ansatte	Ledelse, HR og den enkelte ansatte	Løpende Ved gjennomføring av lønnsforhandli- nger	Alle har gjennomført utviklingssamtaler, og resultatsamtaler i forkant av lønnsamtalene. Det er en systematisk gjennomgang av lønnsutvikling på den enkelte ansatte ved lønnsforhandlinger.
Tilrette- legging	Økt behov for hjemmekontor ifbm pandemi, gi alle like muligheter til å jobbe hjemmefra	Innkjøp av utstyr til hjemmekontor.	Alle ansatte skal ha en god arbeidsplass og gode forhold på hjemmekontor. Unngå arbeidsrelatert fravær pga ergonomi og andre forhold	Ledelse, HR og den enkelte ansatte	Løpende	Alle har fått tilbud om skjerm, tastatur, kontorstol etc.

Mulighet for å kombinere arbeid og familieliv	Like muligheter for alle ansatte når det gjelder avtaler for å hindre stress, utbrenthet, sykdom når det gjelder forholdet mellom arbeid og familieliv	Avtale om hjemmekontor i perioder hvor ansatte har spesielle behov Avtale fleksible arbeidstider ved behov Gode rutiner ifbm behov for ivaretagelse av familiemedlemmer	Hindre sykdom blant ansatte Godt arbeidsmiljø Beholde kompetente medarbeidere	Ledelse, HR og den enkelte ansatte	Løpende	Det er tilrettelagt for fleksibel arbeidstidsordning både under pandemi og generelt. Det er gode digitale løsninger for samhandling.
Trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold	Valgdirektoratet har nulltoleranse mot all form for trakassering, diskriminering eller annen adferd som ansatte eller samarbeidspartnere kan oppfatte som krenkende eller truende	Jevnlige møter med tillitsvalgte i Samarbeidsforum Medarbeiderundersøkelser Personalreglement Rutine for varsling Personalhåndbok med informasjon rutiner, regler, skjemaer, kontaktpersoner osv.	Kunnskap om arbeidsmiljøet Fange opp eventuelle problemer før de eskaleres Ivareta ansatte og kollegaer	Ledelse, HR, alle ansatte	Løpende	Det er ikke gjort funn av noen hendelser.
Deltidsansatte	Valgdirektoratet vil tilrettelegge for deltidsstillinger avhengig av livssituasjon for den enkelte ansatte.	Kartlegges i gjennomføring av medarbeidersamtaler.	Beholde kompetanse ved å tilrettelegge for ansatte.	Ledelse og den enkelte ansatt	Løpende	Valgdirektoratet har per dags dato ingen deltidsansatte, verken frivillig eller ufrivillig.

Diskrimineringsgrunnlagene det jobbes med: kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene

